ORAS

Ūkanota, šalčiau, galimas sniegas. Saulė teka — 6:40, leidžiasi — 4:31.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Over One Million Lithuanians In The United States

VOL. XXXVIII. Kaina 5c Chicago 8, Ill. Ketvirtadienis, Lapkričio-November 15 d., 1951 Price 5c No. 270

KOMUNISTAI NUŽUDĖ 5,500 JAV BELAISVIU

Jungtinėse Tautose

NERANDA SUSITARIMO FORMULĖS

J. Lanskoronskis,
Naujienų Paryžiaus korespondentas

Tiek iš diskusijų dėl darbotvarkės, tiek ypač iš pirmųjų viešų pareiškimų brutaliai paaiškėjo, kad Vakarų ir Rytų lauktam "dialogui" bendros kalbos kaip nebuvo, taip ir nėra ir sunkiai ji įsivaizduojama ateičiai.

Tezių priešybės išryškėjo iš šių momentų: 1) Vakarų **"taikos ofenzyvos"**, kuri susideda iš bendro JAV, D. Britanijos ir Prancūzijos pasiūlyto nusiginklavimo plano, prezidento Trumano kalbos per radiją ir Achesono kalbos sesijos pilnaty; 2) Sovietų atstovo **Višinskio replikos.**

Vakarų taika: tikra, pastovi

Vakarų tezė, dokumentų turinį trumpai suglaudus yra tokia:

1. Mes norim taikos, bet tikros taikos, o ne vien popieriaus skudurėlio. Per visus pokarinius metus Sovietai nei vienu veiksmu nėra parodę, kad jie nori nuoširdžiai bendradarbiauti su kitomis tautomis, siekiant nuslopinti tarptautinės padėties įtempimą ir sumažinti ginkluoto konflikto pavojų. Nepaisant jų taikos šūkių, jie, kaip vakar, taip šiandien, nesiliauja naudoję savus puolimo metodus, ar tai kurdami ar palaikydami vadinamas "savanorių" partizaninės jėgas satelitinėse valstybėse, nukreiptas prieš kaimynus, ar kitaip slaptais metodais kurstydamos nesantaiką.

Pakanka priminti vien Graikijos, Korėjos, Indokinijos pavyzdžius. Visiems mėginimams organizuoti taiką Sovietai visada daro obstrukcijų. Kol tokia padėtis tęsis ir kol dabartinio tarptautinio įtempimo priežastys nebus pašalintos, Vakarų valstybių pareiga ir nepalaužomas pasiryžimas yra tęsti visas pastangas kūriant jų ir viso laisvojo pasaulio saugumui patikrinti reikalingos jėgos, be kurio teisingos taikos negali būti.

2. Jei Sovietai įsitikins, kad jų agresyvi politika neapsimoka, gal jie nuo jos atsisakys ir sutiks dalyvauti pasaulio problemų teisinguose sprendimuose.

3. Nusiginklavimas tegalimas kolektyvio saugumo sistemą įgyvendinus.

4. Jei mūsų nusiginklavimo planą priėmus pavyks tautoms nusikratyti ginklų našta, visai žmonijai susidarys dar niekuomet nepasiektos jos egzistencijai pagerinti sąlygos.

Naujasis nusiginklavimo pasiūlymas

Ką pasakyti apie patį nusiginklavimo planą? Prezidentas Trumanas jį plačiai komentavo. Jau Tautų Sąjungos laikais panašūs planai buvo siūlynėjami ir išvirkščių išvirkščiomis nagrinėjami. Principuose nėra nieko naujo. Ir naujas planas leistinų kiekvienam kraštui ginkluotų jėgų mastu ima gyventojų skaičių ir krašto ekonominę galią.

Pirmon eilėn reikia padaryti visų jėgų ir visų ginklų, tame skaičiuje ir atominių, inventorių. Naujesnis kiek kontrolės metodas, pagal kurį skelbiamas žinias tiek ginkluotų jėgų inventorizacijos metu, tiek vėliau nuolat turi būti tikrinamos tarptautine inspekcija. Taigi, nusiginklavimo procedūra susideda iš trijų ruožtų: ginklų inventorizacija, kiekvienai valstybei leistinų jėgų lygio nustatymas ir nuolatinės kontrolės vykdymas. Tie ruožtai esą gali būti vykdomi lygiagrečiai ir tuo pat metu. Tik dėl atominių ginklų Trumanas padaro pastabą, kad jie būsią svarstomi "tinkamu momentu", reikia spėti paskutinėj eilėj.

Nesąmonių siūlymai

Šitoks planas nieku būdu nesuderinamas su ligšioline Sovietų Rusijos laikysena. Pastaroji visuomet atmesdavo kontrolę, reikalaudavo atominių ginklų sunaikinimo prieš bet kurią kitą n u s i g inklavimo operaciją, o ginklų sumažinimo mastu siūlydavo tam tikro nuošimčio nubraukimą nuo šiuo metu turimų ginklų 30% pavyzdžiu. Vadinasi, kas turi pav. 150 divizijų, pasiliktų prie 105, o kas teturi 15 divizijų, tenkintųsi 10 divizijų. Vakariečiai tokio nusiginklavimo metodo negalėjo ir negali priimti, bent jau kol jų jėgos nesusilygins su sovietinėmis.

P. Višinskio repliką į Vakarų valstybių "taikos plano" pasiūlymus galima išreikšti trumpu rusišku žodeliu "niet!" Bet kaip tas "niet" buvo pasakytas, tai reikėjo girdėti . . . Vargu kada nors iš tarptautinės katedros buva girdėta tokia vulgariška, nudėvėtais lozungais persunkta bačkinio mitingieriaus gatvės miniai taikinta kalba, kad ir iš lūpų tų pačių rusų.

Višinskis tačiau moka ir turiningai pakalbėti ir pačią propagandą įvilkti į padoresnes formas. Kokio tikslo siekė jis savo žemo turinio, ką jis norėtų vadinti sarkazmais, niekas nesusivokė.

Višinskio kalbos įspūdis

Paprastais žodžiais jo mintį atpasakojant yra taip: Jis, Višinskis, visą naktį negalėjęs miegoti, taip jis turėjęs juoktis . . . juoktis iš prezidento Trumano kalbos. Esą, pasauliui buvo skelbiama, kad būsią pasiūlyti sensacingi planai, o išėjo taip, kad kalnas pagimdė pelę, ir dar padvėsusią pelę. Ir pradėjo tą pačią nuolatinę giesmę, kurios vedamoji mintis yra Amerikos imperializmo, Amerikos milijonierių ir monopolistų siekiančių pavergti ir eksploatuoti pasaulį pasmerkimas.

Kontrolės, kuri siūloma, jokia save gerbianti vyriausybė priimti negali. Amerikos milijonieriai tai žiną, bet dumią pasauliui akis, kad galėtų legalizuoti atominių ginklų gamybą ir t. t.

Gausinga auditorija buvo lyg pritrenkta Višinskio argumentų ubagiškumu. Prieš kelias valandas Achesonas, kad ir jam neįprastu energingu ir pakeltu tonu, išvardindamas klausimus, kuriuose Sovietų vyriausybė galėtų lengvai ir realiai parodyti savo prielankumą taikai, apie kurią jie tiek daug šneka, patiekė stiprius, nesugriaunamus, re-

(Tęsinys 4-ame puslapyj)

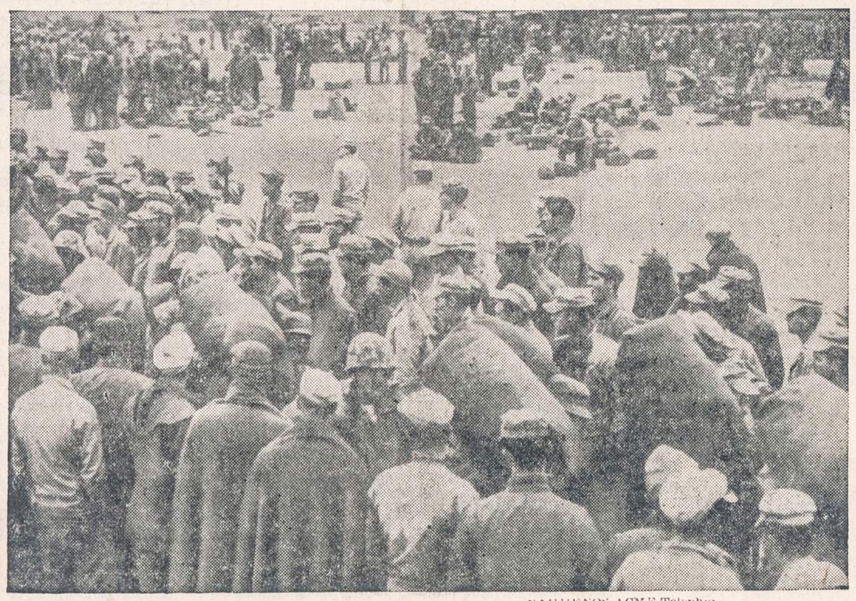

NAUJIENOS-ACME Telephoto

Naujas marinų dalinys atvyksta į Korėją pa vaduoti ten kariaujančius marinus.

Komunistų reikalavimas J. T. armijai: nutraukti karo veiksmus arba derybas

MUNSAN, Korėja. — Komunistų paliaubų delegacija paskutiniame posėdy pareikalavo iš Jungtinių Tautų armijos delegacijos atstovų sutikti su jų sąlyga, sustabdyti kautynių veiksmus fronte arba baigti paliaubų pasitarimus.

Komunistai nori skubaus nutarimo, kur turi baigtis frontas, visiškai nesileisdami iki to laiko į kalbas apie pasikeitimą karo belaisviais ir kitais svarbiais klausimais.

Grįžę iš paskutinio posėdžio Jungtinių Tautų delegatai išsireiškė savo biuleteny, kad nėra vilties prieiti abipusio sutarimo dėl demilitarizuotos paliaubų zonos, kurios nenustačius neįmanoma atšaukti kautynių veiksmų.

Krikščionims Egipte gręsia persekiojimai

VATIKANO MIESTAS. — Kartu su egiptiečių neapykanta prieš anglus kyla krikščionims, ypač katalikams persekiojimo pavojai iš fanatikų mohametonų, praneša Vatikano šaltiniai.

Neapykantą prieš krikčionis pirmiausia ugdo moslemo brolija. Caire gyvenantys koptai ir kitų krikščionių sektų žmonės vis dažniau girdi grasymų iš islamistų egiptiečių, šaukiančių: "Šiandien anglai, rytoj krikščionys!".

Spalio 21 d. demonstracijų metu buvo išdaužyti langai maronitų bažnyčiai ir nuplėštas kryžius nuo Egipto katalikų centro buveinės.

Tie patys Vatikano šaltiniai sako, kad Indonezijoj buvo katalikų mokyklos paverstos mohametoniškomis.

Povandeninių laivų pavojus laivybai

CHICAGO, Ill. — Kilus trečiam pasauliniam karui Sovietų Sąjungos povandeniniai laivai galėtų suduoti jūrų susisiekimui mirtiną smūgį, kalbėjo JAV laivyno komandierius Sigmund Bonczynski Notre Dame universitete.

Jeigu Amerika būtų išstumta iš Europos, tektų gabenti armiją per jūrą atkariauti kontinentą. Bet gąlingesnis priešo povandeninis laivynas galėtų sustabdyti tokios armijos pergabenimą.

Naujas Norvegijos vyriausybės galva

OSLO, Norvegija. — Ligšiolinis ministeris pirmininkas Einar Gerdhardsen pasitraukė iš šių pareigų, užleisdamas jas savo draugui Oskarui Torp.

Gerdhardsen išbuvo vyriausybės galva nuo jo išvadavimo iš nacių koncentracijos kalėjimo tuojau po kapituliacijos, tai yra apie 6 metus.

Jis yra kartu socialdemokratų partijos pirmininkas, ir dėl silpnos sveikatos nebegali eiti dvigubų atsakingų pareigų.

Spaudžia sukilėlius Indokinijos fronte

HANOI, Indokinija. — Prancūzų ir Vietnamo kariuomenė, remiama parašiutininkų dalinių, pradėjo ofenzyvą prieš Vientminth komunistų sukilėlius Indokinijos šiaurinėj daly, norint užimti jų įsitvirtinimo centrą Hoa Binh.

—Californijos gubernatorius Warren nutarė siekti nominacijos į respublikonų kandidatus per prezidento rinkimus 1952 m. Per paskutinius prezidento rinkimus 1948 m. jis buvo respublikonų kandidatas į vicepirmininkus.

—Antikomunistinio pogrindžio galia, suteikus jam karinės pagalbos iš Vakarų būtų reikšmingesnė už 50 kariuomenės divizijų Vakaruose, ne 15, kaip per klaidą buvo išspausdinta vakarykščiame Washingtono pranešimo atpasakojime.

Vėliausios Žinios

★

—Irano ministeris pirmininkas, apleisdamas Washingtoną, pasakė, kad Irano ekonominė padėtis yra neįsivaizduojamai kritiška ir yra reikalinga didesnės Amerikos finansinės pagalbos (Amerika naujai suteikė tik $8,7 mil. paskolos).

—Tarp Jungtinių Valstybių ir Jugoslavijos buvo Belgrade pasirašyta karinės pagalbos sutartis. Pažadėti ginklų kiekiai Jugoslavijos armijai laikomi paslapty.

—Egipto 31. nepriklausomybės minėjimo proga Caire įvyko ligi šiol didžiausios demonstracijos prieš anglus. Demonstracijose dalyvavo apie milijonas gyventojų.

—Berlyno laikraščiai rašo apie blogą Stalino sveikatą. Jam būsią netrukus daroma operacija.

—Paskutines tris dienas Korejos fronte J. T. lakūnai nebesutiko komunistų lėktuvų, nežiūrint, kad jie buvo nuskridę bombarduoti susisiekimo mazgų į pačią šiaurinę Korejos dalį.

—Jungtinių Tautų lapkričio 26 d. posėdy dalyvaus Korejos karo dalyvių, priklausančių 19 tautų. Jie paraduos Paryžiaus gatvėmis ir padės vainiką ant Nežinomo Kareivio kapo. Sovietai ir jų satelitai iš šio J. T. posėdžio pasišalinsią.

—Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Barrett pareiškė, kad Maskva ruošiasi naujai propagandinei kampanijai, šūkiu: Vakaruose, y p a č Amerikoj, trūksta kultūros, Sovietų Sąjungoj — jos yra iki ausų.

INDIJA RAGINA PASMERKTI KARĄ

Keturios didžios valstybės turėtų nedelsiant susitikti slaptam nusiginklavimo posėdžiui

PARYŽIUS. — Indijos delegacijos pirmininkas Sir Benegal Rau, kreipėsi Jungtinių Tautų susirinkime į keturių didžiųjų valstybių užsienio reikalų ministerius susitikti tuojau slaptai konferencijai ir paskelbti bendrą deklaraciją prieš karą.

Rau be to kritikavo J. T. daugumos nusistatymą prieš komunistinę Kiniją, argumentuodamas, kad pastangos išjungti valstybę su didžiausia armija pasauly iš nusiginklavimo ir taikos plano svarstymo yra nerealios.

Jis sakė, kad dabar, esant suvažiavusiems Amerikos, Anglijos, Prancūzijos ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeriams į konferenciją, yra geriausia proga parodyti jų norus spręsti ginčus taikiu būdu, suteikiant mažosioms tautoms vilties, jog tretysis pasaulinis karas dar gali būti išvengtas.

IŠSKERSTŲ CIVLIŲ KORĖJIEČIŲ SKAIČIUS DIDESNIS K IP 250,000

Amerikos visuomenė vis dau ı patiria faktų, rodančių komunistų ba riškumą

PUNSAN, Korėja. — JAV 8. ar štabas paskelbė apie Kinijos ir Š. Korėjos komunistų aurumus surinktą medžiagą, iš kurios matyti, kad n karo pradžios **komunistai iššudė 5,790 Jungtinių os belaisvių, tarp jų 5,500 Amerikos karo belaisvi**

Į šį aukų skaičių neįeina Pie ną Korėjos fronte. Korėjos armijos belaisviai, ai nereiškia vien tik keršto rių buvo dar daugiau išsker usmus, bet pirmiausia karinį negu visų kitų kovojančių ta būtinumą, norint kiek galint karo belaisvių, būtent: apie greičiau baigti Korėjos karą, o 000. su juo ir nežmoniškus žiaurumus, kaip J. T. armijos karo belaisvių skerdynes.

Tuo būdu, bendras nužudytų Jungtinių Tautų ir Pietų korėjiečių karo belaisvių skaičius **siekia 12,790 žmonių.**

Vienu kartu išskerdė 200 jūrų pėstininkų

Plk. Hanley, 8. armijos karinis prokuroras, pateikdamas korespondentams kruopščiai nuo pat karo pradžios rinktus duomenis apie komunistų žudynes, pasakojo faktą, kai vieną dieną iš karto buvo paskersta 200 JV jūrų pėstininkų (marinų), patekusių kiniečių komunistams į nelaisvę.

Tai buvo pereitų metų gruodžio 10 d. netoli Sinhung, kada J. T. armija, pasiekusi Mandžiūrijos pasienį, buvo priversta staiga trauktis atgal.

Įsakymą sušaudyti belaisvius davė kiniečių 23. pulko vadas iš 81. divizijos.

Kitų tautų aukos

JAV 8. armijos štabas turi žinių apie nužudymą 40 turkų, 10 britų, 5 belgų ir 75 kitų tautų (neskaitant Pietų Korėjos) karo belaisvių.

Nei Šiaurinės Korėjos, nei komunistinės Kinijos vadovybė nepaiso Genevos konvencijos, reikalaujančios žmoniškai elgtis su karo belaisviais.

Plk. Hanley pabrėžė, kad Šiaurinės Korėjos komunistai dar didesnį žiaurumą parodė prieš savo tautiečius iš Pietinės Korėjos. Pietų korėjiečių išžudytų belaisvių skaičius, kaip minėta, yra didesnis už visų kitų tautų belaisvių, kartu sudėjus.

Barbariškas elgesys su civ. gyventojais

Nuo Korėjos karo pradžios komunistai yra nužudę be teismo sprendimo ne mažiau kaip 250,000 Korėjos gyventojų.

Vien tik komunistams traukiantis 1950 m. rudenį į šiaurę, jie paskerdė 25,575 Pietų Korėjos politinių kalinių ir vietinių pareigūnų.

Kai Jungtinės Tautos pereitų metų spalio mėnesį įsiveržė į Š. Korėjos gilumą ir komunistai buvo priversti bėgti į Mandžiūrijos pasienį, jie tada išskerdė vėl 10,284 šiaurės korėjiečius, kaip "reacionierius".

Pagreitins atominių ginklų panaudojimą?

Šis pranešimas, rodąs komunistų barbarišką elgesį, sukėlė Amerikos visuomenėj didžiausio pasipiktinimo. Ligi šiol buvo paskelbti tik paskiri faktai apie Amerikos karo belaisvių nužudymą. Dabar jau kalbama apie tūkstančius.

Visa eilė Kongreso narių jau spėjo pakelti balsą už atominių bombų ir atominių ginklų pa-

Kokios valstybės palaiko Kiniją?

PARYŽIUS. — Sovietų delegacijos pirmininkui Višinskiui pakartotinai kreipusis į Jungtinių Tautų susirinkimą įsileisti komunistinės Kinijos vyriausybę, klausimas buvo galutinai nubalsuotas komunistų nenaudai.

Be sovietų bloko už komunistinę Kiniją pasisakė Indija, Indonezija, Burma, Švedija, Guatemala ir Izraelis.

Amerika pasiekiama Sovietų lėktuvams

WASHINGTONAS, D. C. — Pramonės ir darbininkų vadų konferencijoje kalbėjo atsakingas vyriausybės ekspertas apie atominių bombų pavojų, gresiantį Jungtinėms Valstybėms iš Sovietų Sąjungos.

Ramsey Potts, Reconstruction Finance Corp. patarėjas, didelių bombardavimų patyrimų žinovas iš karo laikų su Vokietija ir Japonija, įtikinėjo, kad Sovietų Sąjunga turi atominių bombų, lėktuvų ir karinių galimybių pasiekti bet kurią vietą Amerikoj. Nė vienas Amerikos miestas šiuo metu nėra saugus nei naktį, nei blogam orui esant nuo sovietų atominių lėktuvų antpuolio.

Churchill - Stalinas

CHICAGO, Ill. — Spaudos ir radijo komentatorius Irwing Pflaum tuo klausimu sako:

"Tie amerikiečiai, kurie džiaugėsi Attlees pralaimėjimu, kadangi "socializmas esąs daugiau gimininga su komunizmu", turės pakeisti savo galvojimą.

Churchilliui ir Edenui yra lengviau turėti asmeninių reikalų su Stalinu, negu Attlee, Morrisonui arba kad buvo mirusiam Ernie Bevinui. Nes juos skiria nuo komunistų idealoginis barjeras, kuris tačiau yra nežinomas Churchillio žmonėms".

Nelaimės, kurias galima išvengti

CHICAGO, Ill. — Tokias geležinkelio nelaimes, kaip traukinių susidurimą prie Evanstono, Wyo., yra lengva išvengti, aprūpinus lokomotyvų mašinistus radijo telefonais, rašo Sun-Times savo redakciniame puslapy.

Reikia tiktai, kad geležinkelių bendrovės daugiau domėtųsi keleivių gyvybėmis, negu jų pinigais.

ONTARIO PARLAMENTO RINKIMAI

E. B. JOLIFFE

Š. M. lapkričio mėn. 22 d. Kanados Ontario provincijoje įvyks rinkimai į provincijos parlamentą. Ryšium su tuo CCF (Socialdemokratų) partijos Ontario lyderis E. B. Jolliffe, kuris buvo opozicijos vadas paskutiniame parlamente, išdėstė savo radijo kalboje CCF programą, kurios kelis, lietuvių visuomenei įdomesnius punktus, verta paminėti.

CCF vyriausybė, išrinkta į valdžią, tuojau pat imtųsi įvesti Ontario Visuotinį Sveikatos Draudimą (Ligonių Kasas), prādėtų didelę gyvenamų namų statybos programą lengvomis sąlygomis įsigijimui bei nuomavimui, įvestų 3,000 stipendijų paramos reikalingiems universitetų studentams.

Buvusioji konservatorių vyriausybė, sudariusi finansines atsargas, įstūmė vietos savivaldybes (municipalities) į didelius finansinius sunkumus. Kad būtų galima apsaugoti namų savininkus nuo dar didesnių mokesčių ir padėti savivaldybėms išbristi iš sunkios finansinės būklės, CCF vyriausybė numato skirti savivaldybėms iš provincijos iždo paramą, lygią 10% Savivaldybių biudžeto.

CCF vyriausybė imtųsi tuojau pat įgyvendinti Ontario ūkininkų sąjungos (Ontario Federation of Agriculture) rekomendacijas, remtį kooperaciją, sutvirtinti Farm Products Act ir t. t. Ūkininkai, pareiškė Jolliffe, parodė savo išmintį, susiorganizuodami geriau, negu bet kada praeityje, tačiau kovodami dėl geresnių įstatymų, tvarkančių ūkininkų reikalus, iš konservatorių vyriausybės tegalėjo išgauti tik dviprasmiškus ir bereikšmius pažadus.

E. B. Jolliffe vadovaujama CCF vyriausybė yra pasiruošusi sumodernintі ir išplėsti, pagal organizuotos darbininkijos pasiūlymus, fabrikų ir kitų darboviečių inspekciją.

E. B. Jolliffe griežtai kritikavo konservatorių vyriausybę už ignoravimą svarbiausių Karališkos Komisijos rekomendacijų, siūlančių 18 pakeitimų Workmens Compensation Akte. Iš 18 konservatorių vyriausybė priėmė tik 3 mažos reikšmės, tikrumoje darbininkų neliečančius pakeitimus. "Mr. Frost (paskutinis Ontario Min. Pirmininkas) atmetė geriausias jam patiektas rekomendacijas tik todėl, kad jos nepatiko stambiajam kapitalui", pareiškė Jolliffe.

Darbo sutarčių deryboms nustatyta sistema yra visai netinkama, nepajėgi ir apsunkinanti. Derybos tęsiasi savaitėmis ir mėnesiais. Darbo sutarčių derybas tvarkantieji įstatymai turi būti pertvarkyti ir išlyginti, jei iš viso norima derėtis.

Kalbėdamas apie konservaciją, E. B. Jolliffe griežtai kritikavo vyriausybę už nevykdymą Konservacijos komisijos, sudarytos prieš 19 mėnesių iš 9 narių (po 3 iš kiekvienos partijos), patiektų rekomendacijų. E. B. Jolliffe prižadėjo, jei po rinkimų sudarytų vyriausybę, priimti visas vienbalses tos Komisijos rekomendacijas. Konservacijos raportas, sakė E. B. Jolliffe, išnešė Ontario provincijai didelės reikšmės rekomendacijas, liečiančias dirvožemio konservaciją, potvynių kontrolę, vandens tiekimą ir miškų želdinimą.

E. B. Jolliffe kaltino Min. Pirm. Frost už tai, kad jis paskyrė Gen. Hovard Kennedy į patariamąjį postą, tuo stengdamasis užtušuoti vyriausybės nenorą imtis akcijos, liečiančios Ontario miškų eksplotacijos planavimo pagal Kennedy raportą. "Vyriausybė stengėsi sudaryti įspūdį, kad nori panaudoti kai kuriuos jo patarimus, ignoravo daugumą ir visiškai atmetė pačius svarbiausius — liečiančius miško kirtimo kompanijas". E. B. Jolliffe užtikrino, kad CCF vyriausybė priims ir vykdys didelius pakeitimus toje srityje siūlomus Kennedy raporte.

CCF lyderis priminė savo klausytojams, kad jis buvo pirma iškėlęs mintį, kad Ontario turėtų pradėti St. Lawrance programos vykdymą — jei reikėtų — viena pati. Tiek Ontario, tiek Ottawos vyriausybės visą laiką buvo labai neryžtingos savo nusistatyme ir vėl siūlančios naują atidėjimą.

Kalbėdamas apie gyvenamų namų statybą, Jolliffe sakė, kad tiek provincinė, tiek federalinė vyriausybė "tiki, kad" kas nors kitas turėtų imtis akcijos", tačiau problema esanti per daug aktuali ir vis blogėjanti, kad galima būtų palikti "kam nors kitam" ją išspręsti. CCF yra pasirengusi įsteigti valdžios institucija (Ontario Housing Corporation) gyvenamiems namams statyti bei padėti vietos savivaldybėms ir paskiriems asmenims gyv. namų statybą finansuoti. Ta institucija, reikalui esant, turėtų galios skirti gyv. namų statybai reikalingas medžiagas, kitų mažiau būtinų statybų sąskaiton.

Jis įspėjo balsuotojus, kad jei jie lapkričio 22 d. balsuos už liberalus, jie aiškiai parodys, kad yra patenkinti Ottawos visišku nepajėgumu ir nenoru sustabdyti kainų kilimo. Prieš šį pasyvumą ir nepajėgumą liberalų vadas Ontarijoj nei karto nepakėlė balso — jis, pagaliau, juk irgi turi balsą".

E. B. Jolliffe pareiškė, kad jo vadovaujama partija, išrinkta į valdžią, įvestų visuotinį sveikatos draudimą (ligonių kasas), finansuojamą iš apdraustųjų ir darbdavių mokesčių bei valdžios iždo. Kartu būtų statomos taip labai reikalingos ligoninės. "Jei Ontario balsuotojai nori sveikatos draudimo, kaip Saskatchewane, turi balsuoti už valdžią kaip Saskatchewane (Saskatchewane CCF yra valdžios partija). CCF partijos sveikatos draudimo programa nėra sudaryta rinkimų išvakarėse: tai yra per eilę metų apgalvota ir įvairiuose kraštuose išbandyta sistema. Šiuo atvėju CCF nedaro jokių pažadų, kurių negalėtų ar nenorėtų vykdyti".

"Liberalų Partija prižadėjo mums visuotinį sveikatos draudimą jau 1919 metais — prieš 32 metus. Liberalai buvo Ottawos valdžioje per daugumą iš tų 32 metų, o mes vis dar neturime visuotinio sveikatos draudimo. Liberalų pažadas šiandien yra lygiai tiek pat vertas, kaip ir prieš 32 metus: jis yra bevertis", baigė p. E. B. Jolliffe.

— J. C.

IŠ TORONTO PADANGĖS

Sportininkų susitikimas Toronte

Spalio 27-28 d. Toronte įvyko sportininkų susitikimas, kuriame dalyvavo 4 komandos iš Jungtinių Valstybių ir 3 iš Kanados. Iš JV buvo atvykę Čikagos sporto klubų "Perkūnas" ir "Ateitis" komandos, Clevelando "Žaibas" ir Detroito vyrai krepšininkai. Iš Kanados dalyvavo Montrealio "Tauras", Hamiltono "Kovas" ir Toronto sporto klubas "Vytis", šio susitikimo organizatorius.

Varžybų programoje buvo vyrų krepšinis, vyrų ir moterų tinklinis ir vyrų ir moterų stalo tenisas. Krepšinyje ir tinklinyje nugalėjo Čikagos "Perkūnas", laimėjęs dr. Alminausko iš Kalifornijos padovanotą pereinamąją taurę. Moterų tinklinyje taip pat nugalėjo Čikagos rinktinė, laimėjusi Clevelando Lietuvių Tremtinių D-jos padovanotą pereinamąją taurę. Vyrų stalo tenise komandinėse varžybose nugalėjo Čikagos "Ateitis", laimėjusi Vlado Bakūno padovanotą pereinamąją dovaną. Moterų stalo teniso komandinėse varžybose nugalėjo Clevelando "Žaibas", laimėjęs Lietuvių Kultūros Fondo Clevelando skyriaus pereinamą dovaną. Vyrų stalo teniso vienete nugalėjo Paltarokas (Hamiltono "Kovas"), laimėjęs ministerio Žadeikio vienkartinę dovaną. Moterų stalo teniso vienete nugalėjo K. Laikūnienė (Clevelando "Žaibas"), laimėjusi vienkartinę dovaną.

Susitikimo metu buvo sudaryta Jungtinėms Valstybėms ir Kanadai bendra sporto vadovybė, pavadinta Laikinuoju Vyr. Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetu JAV ir Kanadoje. Į komitetą įėjo: Algirdas Bielskus (Clevelandas) — pirmininkas, Vytautas Radys (Čikaga) — vicepirmininkas JAV reikalams, Kazys Šapočkinas (Toronto) — vicepirmininkas Kanados reikalams, Zigmas Žiupsnys — sekretorius.

Su sportininkais iš J. Valstybių buvo atvykę nemažai ekskursantų, kurie varžybų metu palaikė savųjų nuotaikas.

Bendrai, Toronto tomis dienomis gyveno sporto ir sportininkų ženkle.

Laidoja VLIKą

Kalbant apie kitas Kanados naujienas, reikia paminėti, kad Montrealy KLCT leidžiamas laikraštis dabar mirga tokiomis sensacingomis antraštėmis, kaip kad "VLIKas klimpsta", "Didelė veiksnių krizė" ir t. t. Susidaro įspūdis, kad kuone dangus griūva. Dalykas tas, kad laikraštis turi Vokietijoje savo korespondentą, karštą Lozoraičio šalininką, kuris kartais surankiojęs gandus parašo korespondencijas "iš VLIKo".

Dabar, kai susitarimas su Lozoraičiu netvirtinamas, kai kas, kaip matyt, puola desperacijon.

Vėl Šapoka su katalikybe

Kito mūsų laikraščio redaktorius dr. Šapoka karts nuo karto bando švystelti savo katalikybe.

Kaip atsimename, tik pradėjęs laikraštį redaguoti, jis parašė vedamąjį, kuriame sakė, kad pilnas lietuvis yra katalikas. Dabar tas pat Šapoka viename ateitininkų susirinkime ėmė aiškinti, kad lietuviai iš kitų skiriasi katalikybe, kas iššaukė reagavimą Mažosios Lietuvos lietuvių veikėjų.

Tikrai, ar nebūtų geriau dr. Šapokai su savo (esmėje senomis) lietuvybės ir katalikybės tapatybės "teorijomis" nesirodyti. Viena, be reikalo kiršinami vieni lietuviai prieš kitus, antra — daroma negarbė mokslo įstaigai, suteikusiai mokslo titulą.

J. J.

Pakels policininkams ir ugniagesiams algas

Miesto tarybos finansų komiteto pirmininkas Wagner papareiškė, kad jis siūląs pridėti miesto policininkams ir ugniagesiams po $350 prie jų metinės algos.

Chicagoje iš viso yra 11,000 policininkų ir ugniagesių. Pagal naująjį projektą, su dideliu patyrimu eilinis policininkas gautų metams iki $4,250 atlyginimo, o kapitonai iki $5,964.

Naujienietis pataria savo draugui užsirašyti NAUJIENAS.

Adv. F. J. BAGOČIUS — KANDIDATAS SLA PREZIDENTO VIETAI

SLA organizacijoj dirbu nuo 1905 metų, kaip kuopų viršininkas, organizatorius, apskrities viršininkas, SLA komisijų narys ir per 10 metų SLA prezidentas. Mano laiku SLA išgelbėtas nuo pusės milijono blogų morgičių ir įvestos žymios reformos. Dabar nariai yra apkrauti beveik dvigubais mokesčiais, ligos pašalpa visai sumažinta, kelionės ir išlaidos baisios, ir suvirš $10,000.00 leidžiama įrengimui vasarvietės Atlantic City. Ateiviai-tremtiniai neorganizuojami . . . Reformos būtinai reikalingos.

ADV. F. J. BAGOČIUS.

LIETUVIŲ SOCIALDEMOKRATŲ SĄJUNGOS 4 KUOPOS

Iškilmingas! Didžiulis! Tradicinis!

BANKETAS-VAKARIENĖ

BUS ŠAUNI MUZIKALĖ PROGRAMA

1951 m. lapkričio 17 d., šeštad. LIETUVIŲ AUDITORIJOJ, 3133 South Halsted Street

SKANIAUSI VALGIAI ruošiami šių šeimininkių: O. Švagždienė, O. Niprikienė, E. Millerienė, J. Kučinskienė, S. Ladigienė, M. Jasinskienė, E. Abazorienė, P. Grunskienė, M. Stanaitienė.

DURYS ATSIDARO 8:00 VAL. VAKARO. ĮŽANGA $2.50 SU TAKSAIS.

SKANIOS!

Holland Herring

TVIRTOS - MINKŠTOS PIENĖS IR MAISYTOS

Norėdami geresnių — daugiau vitaminų ir mineralų, pirkite Tikrąsias Holandijos Silkes. VELTUI! Gaukite naują 1952 m. pamokymų knygelę savo vietinėje grosernėje ar skanėsių krautuvėje, arba rašykite: Holland Herring Fisheries Ass'n., 328 Bond Ave., N. W., Grand Rapids, Mich. Dept. 12.

Vienatinės pasaulyje silkės sudarytos ir sudytos ant jūrių.

CONRAD Photo Studio

(lietuvis fotografas) Specialybė vestuvės.

$15.00 vertės dovana jaunavedžiams, atnešus šį garsinimą.

414 W. 63 ST.
Telefonai:
ENg. 4-5840
ENg. 4-5883

VISKO UŽTEKTINAI TUOJ PRISTATOM

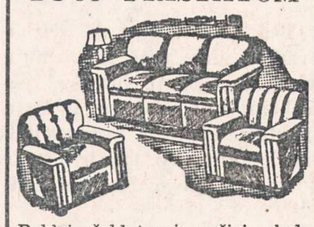

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai. Radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.

Žemos kainos, lengvi išmokėjimai
DIDELIS PASIRINKIMAS
Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT Furniture Co., Inc.

2310 W. Roosevelt Rd.
SEeley 3-4711

NUO UŽSISENĖJUSIŲ, ATVIRŲ
SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ
IR ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ ir SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, jie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsisenėjusios žaizdos niežti ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždėkite LEGULO Ointment. Jo gydomos ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsite ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIASIS. Taipgi pašalina perštėjimą ligos vadinamos ATHLETIC FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Jos yra tinkamos vartoti nuo **džiūstančios ir suskilusios odos.** Jos yra geros gyduolės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perštamų ir niežtinčių kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse ir Milwaukee, Wis., arba atsiųskite money orderį į:

LEGULO, Department J,
4847 W. 14th St., Cicero 50, Ill.

TURIME DIDELĮ PASIRINKIMĄ:

DEIMANTŲ
LAIKRODŽIŲ
BRANGMENŲ
SIDABRINIŲ
INDŲ
SIENINIŲ
LAIKRODŽIŲ
RADIO IR
TELEVIZIJOS
APARATŲ
IR KT. PREKIŲ

Laikrodžiai Pataisomi Specialisto

John A. Kass — Duodama 1 metų Garantija

Lengvais išmokėjimais

JOHN A. KASS
4102 ARCHER AVENUE
(prie Mozart Street)
Tel. LAfayette 3-8617

Seniausia Lietuvių Jewelry Krautuvė Brighton Parke
Įsteigta 1915 metais

ALAVIJA

Alavija (Alijošius) yra gerai nuo vidurių nemalimo, užkietėjimo, malšinimo gumbo ir dieglių. Jeigu galva skauda nuo netinkamo maisto arba jautiesi prarūgęs, apsunkintas, paimk Alavijos grudelių nedaugiau kaip žirnio didumo, sukramtyk gerai ir nuryk, arba sutarpyk Alaviją vandenyje ir išgerk, pramuš kad ir kiečiausius vidurius. Alavijos svaras $2.50, mažiau perkant 6 uncijos už $1.00. Prisiunčiam į jūsų namus.

ALEXANDER'S CO.
414 W. Broadway
South Boston 27, Mass.

T. V. TELEVIZIJOS APARATAI 1952 METŲ

Admiral, Dumont, Emerson, General Electric, Hallicrafter, Philco, RCA-Victor, Majestic, Zenith, Westinghouse, Trabales. Visų žinomų išdirbysčių.

Pas Budriką jūs galite pirkti su pilnu pasitikėjimu ir garantija.

Išmokėjimai net ir po 25 centus į dieną.

16 colių Televizija už $139.50
17 colių Televizija už $159.50
12 colių Televizija už $ 99.50
10 colių Televizija už $ 75.00
20 colių Televizijos po $199.00

Didžiausias pasirinkimas Chicagoje.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Telefonas: CAlumet 5-7238

NOW AT ARBET'S

YOU CAN BE SURE...IF IT'S Westinghouse

ARBET'S, INC.

2442 WEST 47th STREET — VIrginia 7-0700
1746 WEST 47th STREET — VIrginia 7-3377

OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

Pittsburgh, Pa.

SLA nominacijos.

SLA 353 kuopos susirinkimas įvyko lapkričio 11 dieną 2 val. p. pietų. Išrinkta nauja valdyba ateinantiems metams. Po valdybos rinkimų įvyko nominacijos į SLA Pil. Tarybą. Nominacijų pasekmės tokios:

Į prezidentus:

V. Laukaitis 14 balsų, F. J. Bagočius 1. Į viceprez.: P. P. Dargis 15 balsų; į sekretorius: M. J. Vinikas 15 balsų; į Iždininkus: K. P. Gugis 13 b; ir J. Ginkus 2 balsus. Į iždo globėjus: J. Maceina 15 balsų Mikužytė 12 balsų ir S. Budvitis 3 balsus. Į Dr. kvotėjus: Dr. Biežis 14 b. Dr. Šliupaitė 1 balsą.

Pittsburgietis.

Brooklyn, N. Y.

New Yorko Lietuvių Taryba pradėjo naujus darbo metus

Š. m. spalio mėn. 15 d. įvykusiame susirinkime Apreiškimo parapijos mokyklos salėje Brooklyne Lietuvių Tarybos senoji Valdyba atsiskaitė iš praeitų metų savo darbuotės. Iš pirmininko P. Montvilos kruopščiai ir tiksliai paruošto apyskaitinio pranešimo paaiškėjo, kiek pastangų ir darbo buvo sudėta ir kiek sekmės turėta ruošiant 16-tos Vasario paminėjimą, kartu su latviais ir estais minint birželio mėnesio bolševikų žiaurybes, dalyvaujant ir išskirtinai lietuviams pasireiškiant tautų šventėje N. Jorke, ruošiant rinkliavos (vajaus) Konferenciją ir t. t.

Valdyba posėdžiavo ne keletą, o kelias dešimtis kartų. Susirinkimas širdingai pasitenkindamas pirmininko apyskaita ir vienbalsiai ją priimdamas, prašė visur esantį ir viską laiku atlikti spėjantį sekretorių adv. Briedį Valdybos posėdžių protokolų neskaityti, nes sekretoriaus protokolų sąsiuvinio apimtis bylojo, kad protokolų skaitymas užtruktų iki po gaidžių.

Patvirtinus senosios Valdybos apyskaitas, apskaičius einamuosius reikalus, buvo renkamas naujas Vyk. Komitetas bei Valdyba. Čia buvo diskusijų dėl Vyk. Komiteto sudėties ir jo rinkimo būdo: ar Vyk. Komitetas sudaromas, kaip iki tol, srioviniu pagrindu, ar turėtų būti renkamas laisvai?

Nutarta laikytis srovinio pagrindo. Išrinktoji nominacijų Komisija pasiūlė Vyk. Komitetui kandidatus, kuriuos susirinkimas patvirtino.

Naujas Vyk. Komitetas, susirinkęs š. m. spalio mėn. 29 d. Atletų Klube, 168 Marcy Ave, Brooklyne, pareigomis pasiskirstė taip: Petras Mikalauskas, pirmininkas; adv. Steponas Briedis, sekretorius; dr. Vladas Vilimas, iždininkas; Juozas Ginkus, v. pirmininkas; Petras Montvila, v. pirmininkas; Ona Valaitienė, fin. sekretorė; B. Spudienė, iždo globėja; Jonas Vaišvila, iždo globėjas; Jonas Buivydas, narys; Jonas Valaitis, narys; Vladas Švipas, narys; dr. M. J. Vinikas, narys; Juozas Tysliava, narys; Vaclovas Alksninis, narys; Jonas Adomaitis, narys; Pranas Naujokaitis, narys.

Naujasis Vyk. Komitetas bei Valdyba visapusiškai svarstė 1952 metų Vasario 16-tos minėjimo ruošą — nustatė minėjimo vietą ir kita.

Visų, taip visuotinojo Tarybos susirinkimo dalyvių, taip naujai išrinktojo Vyk. Komiteto bei Valdybos narių — ar jie senieji amerikiečiai, ar naujai Amerikon atvykusieji — visų mintys ir viltys buvo ir tebėra sutelktos ir nukreiptos į žiauriausias kančias kenčiančios Tėvynės Lietuvos išlaisvinimą. Dėl to visa Taryba prašo Amerikos lietuvių prie Tarybos aukomis, remiant Tarybos rinkliavą — vajų.

Korespondentas

Los Angeles, Cal.

Jau pasigedome Onos Račkienės

Jau visas mėnuo su geroku kaupu praėjo, kaip mūsų kolonijos nenuilstama veikėja Ona Račkienė svečiuojasi rytinėse valstybėse bei Kanadoje. Vis dar nieko tikro nežinome, kada ji pagaliau grįš namo. Jos Pranulis jau baigia visus indus sunaudoti. Kad kokios, jam teks juos suplauti...

Atrodo, kad jos pasigenda ne tik Pranas, bet ir visi jos draugai. Kas be ko, visi linkime labai smagiai laiką praleisti. Tačiau vis dėlto tenka priminti, jog dėl jos nebuvimo tam tikros rūšies veikimo srityje jaučiamas trūkumas.

Turėjau progos Oną pažinti per paskutinius penkerius metus. Teko per tą laiką su ja keliose organizacijose kartu veikti. Visada ji su didžiausiu atsidėjimu ir rūpestingumu pasiimtas pareigas atlieka. Organizaciniame gyvenime paprastai pasitaiko ir nesklandumų bei nesutarimų. Negalima tikėtis, kad visais klausimais būtų galima visada lengvai susitarti. Pasitaiko kartais bereikalingų susikirtimų, bereikalingų ginčų, kurie organizacijai jokios naudos neneša. Kaip tik priešingai, — jie yra kenksmingi.

Tokiais atvejais Ona parodydavo didelį taktą: kas naudinga ir vertinga organizacijai, ji stengdavosi įgyvendinti, o iškilusius nesusipratimus ji visada stengėsi kaip galima greičiau pašalinti ir jai padarytus nemalonumus užmiršti.

Retai tepasitaiko tokių žmonių, kurie su dideliu pasiryžimu siekia savo tikslo, nežiūrint didelės opozicijos, ir tuo pačiu metu sugeba išlaikyti tinkamą taktą: ne piktumu ir kerštu, bet gražumu bando, taip sakant, įveikti opoziciją.

Kiekvienas darbas, kuris yra pavedamas Onai atlikti, yra padaromas laiku ir tvarkingai. Ir visada atrodo, kad ji dar turi atliekamo laiko ir kitiems padėti. Visada ji yra maloniai nusiteikusi ir pasiryžusi padėti kiekvienam, kas pagalbos yra reikalingas.

Išvietintuosius ji pirmiausia rėmė maisto paketais. Kai pagaliau jiems buvo suteikta proga į Ameriką emigruoti, tai ji daugelį jų aprūpino afidavitais. Ne tik pati maisto paketus bei afidavitus siuntė, bet ir kitus ragino tai daryti. Negana to: kai iš tremties pradėjo atvykti lietuviai, tai ji ne vienam jų suteikė vienokią ar kitokią paramą.

Pats savaime aišku, kad visa tai remia ir jos vyras Pranas. Tačiau pats darbas vis dėlto daugiausia tenka jai atlikti.

Esu tikra, kad jei visi išvietintieji (čia ir kitur gyvenantieji), kurie iš jos gavo vienokios ar kitokios rūšies paramą, visa tai aprašytų, tad viename laikraščio numery ir vietos pritrūktų.

Žinodama jos nenuilstamą energiją ir patvarumą, linkiu jai kuo šauniausių atostogų, kad grįžusi ir vėl tuoj galėtų stoti prie "neužbaigtų ir neubaigiamų" darbų. Jos draugai iš anksto pasižada tuose darbuose jai reikalingą paramą suteikti.

Tai tiek norėjau pasakyti apie mūsų nepamainomą Oną, kuri mūsų kolonijoje labai daug yra nuveikusi ir kurios veikimą mes tikrai įvertiname. —**Stella**

Detroit, Mich.

Pavykęs vakaras

Lapkričio 11 d. ukrainiečių salėje Amerikos Lietuvių Balso Radijo Klubo buvo vakaras. Su dideliu pasisekimu klubo meno kolektyvas "Alka" suvaidino V. Alanto "Ragučio šaltinėlis", 4 veiksmų komediją.

Pastatymas ir režisūra buvo Justo Pusdešrio. Dekoracijos—Vytauto Ogilvio. Vaidino: A. Gubilas, N. Zajančauskas, Vyt. Ogvilis, J. Kriščiūnas, G. Griciūtė, J. Pusdešris, E. Petraitytė, J. Vitas, K. Balys, K. Gricius, A. Rastenytė ir R. Mingėla. Pasibaigus vaidinimui, ALB Radijo Klubo pirm. Helen Rauby padėkojo ir įteikė gėlių puokštę režisoriui Justui Pusdešriui ir aktoriams. Taip pat Helen Rauby padėkojo autoriui Vyt. Alantui ir gausiai susirinkusiai publikai. Jai kviečiant, tarė žodį ir autorius. Didelė ukrainiečių salė buvo pilnutėlė publikos. Parodė nemažo uolumo ir vakaro komisija, kurios pirmininku buvo Antanas Naruševičius, nariais Marija Rabašauskienė ir Kazys Sragauskas.

Senatorius Homer Ferguson

Detroito teisėjui J. Uvick tarpininkaujant, artimoj ateity per WJLB stotį mūsų radijo programos metu kalbės senatorius Homer Ferguson.

Balfo veikla

Balfo 76 skyrius lapkričio 24 d. buv. Lietuvių salėje ruošia vakarą. Bus vaidinama P. Vaičiūno "Tuščios pastangos", trijų veikmsų komedija.

Balfo skyrius prašo visuomenę parodyti daugiau gailestingumo ir dosnumo, siunčiant aukas šiuo adresu: 17403 Quincy. Be to, prašoma pranešti, jei kas žino, tuščius butus, nes tremtiniai atvykę iš tremties neturi kur apsigyventi.

Balfo skyriaus pirmininkė yra žinoma visuomenės veikėja Elzbieta Paurazienė.

Gen. Černius

Lapkričio 11 d. ats. karininkų "Ramovės" susirinkime generolas Černius laikė paskaitą tema "Priešatominė apsauga".

Prof. P. Padalskis

Lapkričio 7 d. prof. P. Padalskis Jėzuitų parapijos salėje laikė išsamią paskaitą apie bažnyčios persekiojimą Lietuvoje. Dalyvavo 300 moterų amerikiečių.

Dailės paroda

Naujose Tarptautinio Instituto patalpose, 111 E. Kirby, nuo lapkričio 15 d. atidaroma tarptautinė paroda. Su eksponatais dalyvauja 30 tautų. Jų tarpe ir lietuviai. Bus galima nusipirkti ir įvairių tautų valgių. Paroda atdara nuo 1 val. po pietų iki 10:30 val. nakties.

Lapkričio 18 d. paroda bus uždaryta. Lapkričio 17 d. nuo 10 val. iki 12:30 po pietų. Ten pat vaikams bus pritaikinta įdomi programa. Kiekvieną vakarą bus įvairių tautų meno pajėgų pasirodymai. Lietuvių eksponatus tvarko Mrs. K. Stokus, Tel. TW 1-4058 ir Mrs. R. Bilaitis, Tel. WE 5-0622.

Amerikos Lietuvių Balso radijo valandėlė

ALB radijo valandėlė transliuojama per WJLB (Detroite) radijo stotį, banga 1400, kiekvieną šeštadienį 8::30 vakare. Visais reikalais prašoma kreiptis į valandėlės vedėją Valentiną Saladžių, 16926 Pinehurst, Detroit, Mich. Tel. UN 1-1072.

—V.

TAUPYKIT REGULIARIAI, KAD TURĖTUMĖT PELNO...

TAUPYKIT PAS

UNIVERSAL SAVINGS

& LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St. Chicago 8, Illinois

Telefonas: HAymarket 1-2028.

Valandos: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 valandai vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto ik 8 val. vakaro. Trečiadieniais ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 vidudienio.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SOTUS ALKANAM PADĖK!

AID OVERSEAS, Inc. 3133 So. Halsted Street

CHICACO 8, ILL. TELEFONAS DANUBE 6-3859

AID OVERSEAS, INC., siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus Europos kraštus, išskiriant SSSR. Pristatymas trunka apie 18 dienų. Maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicagos siunčiami AIR MAIL. Kely dingę siuntiniai keičiami kitais, nes pilnas draudimas. Reikalaukite pilno sąrašo.

SIUNTINYS Nr. 3—$6.20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
3 sv. margarino
1 sv. kiaulienos mėsos

SIUNTINYS Nr. 5—$5.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
2 sv. cukraus
1 sv. margarino

SIUNTINYS Nr. 10—$6.50
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
1 sv. šokolado

SIUNTINYS Nr. 12—$6.40
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. rūkytų lašinių
1 sv. pupelių kavos
1 sv. cocoa
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

SIUNTINYS Nr. 19—$9.95
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. pupelių kavos
2 sv. cocoa
1 sv. šokolado
4½ sv. cukraus
2 gabalai tualet. muilo

SIUNTINYS Nr. 25
E) 9 sv. gryn. kiaul. taukų $5.25
C) 15 sv. gryn. kiaul. taukų 8.00

SIUNTINYS Nr. 94
B) 8 sv. bičių medaus 5.00
E) 20 svarų cukraus 4.70
I) 5 svarai margarino 3.70

NE TIK ŠIMET, BET JAU PER **46** METUS

LIETUVIAI PELNINGAI TAUPO

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.

JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

Savings insured to $10,000 by F.S.L.I.C.

GREAT NEWS FROM INSUL'S

Emerson's Essential Extra!

...the most important exclusive advantage in television design!

AREA ENGINEERED

all-new 1952 *Emerson TV*

SPECIALLY ENGINEERED FOR CHICAGO

HERE'S THE GREATEST PLUS IN TELEVISION HISTORY... the all-new 1952 Emerson television receiver gives you the finest picture of all because it is *specially engineered for your own viewing area.*

Emerson field engineers check reception *right here in this area* under complete, precise laboratory conditions. And then Emerson Television is individually adjusted for absolutely best reception of TV stations *right in this area.*

This is the secret of Emerson's miracle of reception... the *essential extra* that *only* 1952 Emerson offers you. That's why Emerson gives you the brightest, clearest pictures and sound in television!

20-INCH ENSEMBLE

EMERSON MODEL 697 Built-in antenna. Super-powered Long Distance Circuit. One-knob Simplimatic Tuning. Sharper, clearer pictures with Black Magic Contrast. Mahogany veneer cabinet ensemble complete with revolving-top table.

$289.95

MODEL 693 20-inch mahogany console with matching doors.

MODEL 699 17-inch television with 3-speed automatic phonograph.

17-INCH

EMERSON MODEL 696 Built-in antenna. Super-powered Long Distance Circuit. Full Screen Focus for pictures sharp and clear edge-to-edge. One-knob Simplimatic Tuning. Graceful, curved-top mahogany veneer cabinet.

$219.95

Every 5 Seconds Someone Buys an EMERSON— AMERICA'S BEST BUY!

EASY TERMS - SEE EMERSON NOW AT

INSUL'S

FURNITURE -- TELEVISION -- APPLIANCES

4151 W. MADISON STREET Phone: KEDZIE 3-4219

2829 N. MILWAUKEE AVENUE Phone: ALBANY 2-3120

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street, Chicago 8, Ill. Phone CAnal 6-8500

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:
$8.00 per year in Canada
$9.00 per year outside of Chicago
$10.00 per year in Chicago
3 cents per copy

Užsakymo kaina:
Chicagoje—paštu:

Metams	$10.00
Pusei metų	$5.50
Trims mėnesiams	$3.00
Vienam mėnesiui	$1.25

Chicagoje per išnešiotojus:

Viena kopija	5c.
Savaitei	30c.
Mėnesiui	$1.25

Jungtinėse Valstybėse, ne Chicagoj:

Metams	$9.00
Pusei metų	5.00
Trims mėnesiams	3.50

Užsieniuose:

Metams	$11.00
Pusei metų	6.50
Trims mėnesiams	3.00

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CAnal 6-8500.
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

Argentinos Rinkimai

Pereitą sekmadienį Argentinoje įvyko prezidento rinkimai. Nebuvo mažiausios abejonės, kad Peronas ir vėl bus išrinktas prezidentu. Viskas buvo sutvarkyta taip, kad rinkimų pasėkas jau iš anksto buvo galima numatyti.

Peronas, kuris faktiškai valdo kraštą diktatūrinėmis priemonėmis, opozicijai tiesiog rankas surišo. Įtakingiausi opozicijos laikraščiai buvo uždaryti. Daugiau to: kai kurie jų buvo valdžios paimti ir paversti jos agitacijos organais.

Vadinasi, diktatorius Peronas tik, taip sakant, dėl svieto akių rinkimus pravedė. Jis jėgos pagalba atsistojo valdžios priešakyje, jėgos pagalba jis ir toliau yra pasimojęs valdžioje pasilaikyti.

Diksikratai

Pietines valstybes kontroliuoja demokratai, kurie pasižymi savo atžagareiviškumu. Tų valstybių senatoriai ir kongresmanai (su mažomis išimtimis) dažnai susideda su atžagareiviškais respublikonais ir balsuoja prieš administracijos siūlomus sumanymus.

Pietiečių arba "diksikratų" (dixiecrats) opozicija jau buvo pasireiškusi prezidento Roosevelto laikais, tačiau skilimo vis dėlto buvo išvengta. Bet štai 1948 m. pietinių valstybių demokratai prezidento rinkimuose turėjo net savo kandidatą, kuris surinko vieną milijoną su viršum balsų. Be to, kandidatavo Henry Wallace, kurį rėmė kairieji "progresistai" ir raudonieji Maskvos garbintojai.

Nežiūrint to susiskaldymo, Trumanas vis dėlto rinkimus laimėjo. Po rinkimų diksikratai kiek aprimo. Atrodė, kad demokratų tarpe ir vėl bus vienybė. Tačiau tai buvo tik laikinis dalykas. Juo labiau artėja nauji prezidento rinkimai, juo labiau pietiečiai pradeda šiaušti. Jie ypač yra nusistatę prieš Trumano kandidatūrą. Štai Hot Springs mieste (Arkansas) įvyko pietinių valstybių gubernatorių konferencija, kurioje diksikratai labai griežtai pasisakė prieš Trumaną. Girdi, jei Trumanas kandidatuos, tai pietiečiai ne tik jo nerems, bet ir vėl statys savo kandidatą.

Įdomu ir tai, kad toje konferencijoje griežčiausiai prieš Trumaną pasisakė Byrnes, buvęs Valstybės sekretorius. Kandidatu į prezidentus jis nori įpiršti vieną iš šių senatorių: Russel arba Byrd. Abu jie yra pietiečiai ir pusėtini atžagareiviai.

1948 m. keturios pietinės valstybės rėmė diksikratų kandidatą į prezidentus. Jei demokratai pasirinks vėl Trumaną ar kitą pietiečiams nepalankų kandidatą, tai 1952 m. diksikratų opozicija gali dar labiau sustiprėti: prie pietiečių bloko gali prisidėti ir Texas valstybė. Tuo atveju demokratų šansai laimėti prezidentinius rinkimus bus susilpninti.

Iš kitos pusės reikia neužmiršti, kad 1948 m., kaip atrodė, nemažą pavojų demokratų kandidatui sudarė "progresistų" partija, nekalbant jau apie diksikratus. Ir vis dėlto Trumanas rinkimus laimėjo. Tad panašus dalykas gali atsitikti ir 1952 m.

Pavadino Tikruoju Vardu

Kiekviena proga sovietų delegatai bando pravesti į Jungtinių Tautų Organizaciją komunistų valdomą Kiniją, tiksliau sakant, tos Kinijos gengsterišką režimą, kuris faktiškai kariauja su J. T. ginkluotomis jėgomis Korėjoje, bet veidmainingai tvirtina, jog tai esą kinų "laisvanoriai".

Kai Paryžiuje atsidarė J. T. generalinės asamblėjos posėdžiai, tai Višinskis ir vėl išlindo su jau kelis kartus pirmiau atmestu pasiūlymu, kad būtų svarstomas komunistų valdomos Kinijos priėmimas.

Prieš tą pasiūlymą ypač griežtai pasisakė Amerikos valstybės sekretorius Dean Acheson. Jis pareiškė, jog tiesiog tenka biaurėtis pasiūlymu, kad būtų svarstomas priėmimas Kinijos komunistų režimo, kurio tarptautinės elgsenos lygis yra tiek žemas, jog nėra dar pasiekęs barbarizmo laipsnio.

Višinskio pasiūlymą generalinė asamblėja atmetė 37 balsais prieš 11. Bent Paryžiuje vykstančiuose asamblėjos posėdžiuose minėtas pasiūlymas nebebus daugiau svarstomas.

APŽVALGA

STEBUKLŲ KRAŠTAS

Nuo to laiko, kai pradėjo Stalino "saulė" šviesti, Rusija pasidarė tiesiog stebuklų kraštu. Tiesą pasakius, nuo senų senovės rusai "pirmavo" visose mokslo ir išradimų srityse, tik to niekas nežinojo. Bet dabar, kai Stalino "saulė" apšvietė visus Rusijos užkampius, tai pasirodė, kad rusai visur buvo pirmieji: jie ir lėktuvą pirmieji išrado; jie pirmieji elektros lemputę išrado; jie pirmieji povandeninį laivą pagamino; jie pirmieji radiją ir televiziją išrado; jie pirmieji viską padarė, kas tik yra vertinga ir naudinga...

Ir tai nėra viskas. Štai dabar pasirodo, jog niekur kitur pasaulyje nėra tiek šimtamečių, kaip Rusijoje. Ir dar kokių šimtamečių! Pavyzdžiui, vienas rusas, kuris turi 145 metus amžiaus, yra dar tiek stiprus, jog tebedirba žemės ūkio darbus. O visoje Rusijoje, girdi, yra 30,000 žmonių, kurie turi po šimtą ir daugiau metų amžiaus.

Amram Scheinfeld, "The New You and Heredity" knygos autorius ir mokslininkas, sako, jog Maskvos pasigyrimas šimtamečių skaičiumi yra tik pasaka mažiems vaikams.

Pagal 1940 m. gyventojų surašinėjimą Amerikoje šimtamečių buvo 3,679. Iš jų 1,411 buvo baltaodžiai ir 2,268 negrai bei indėnai. Vadinasi, spalvotos rasės žmonės šimtamečių turėjo žymiai daugiau, nors jų skaičius tesudaro tik 10 nuošimčių visų Amerikos gyventojų.

Kodėl taip?

Dalykas visai paprastas. Juo žmonės mažiau kultūringi ir neraštingi, juo tarp jų daugiau yra "šimtamečių". O tai dėl to, kad jie neturi tikslių savo amžiaus rekordų.

Pravartu įsitėmyti, sako Scheinfeld, kad kas dešimt metų pravedamas gyventojų surašinėjimas rodo, jog šimtamečių skaičius Amerikoje mažėja, nežiūrint to, kad gyventojų skaičius vis auga. Pagal 1920 m. gyventojų surašinėjimą šimtamečių buvo daugiau nekaip 1930 m. O 1930 m. jų buvo daugiau nekaip 1940 m.

Žodžiu, sako Scheinfeld, galima visai drąsiai tvirtinti, jog juo mažiau kraštas kultūringas, juo daugiau ten surandama šimtamečių.

KODĖL NĖRA TAIKOS

Brookings Institution išleido naują knygą vardu "The Search for Peace Settlements". Knygos autorius yra Redvers Opie ir jo padėjėjai. Vyriausiai yra nagrinėjamas klausimas, kodėl po antrojo pasaulinio karo vis dar neprieinama prie tikros taikos.

Didžiausiais kaltininkais, kodėl pasaulyje vis dar nėra taikos, Opie laiko Kremliaus valdovus. Jis sako:

"Kur tik pasisukame, visur jaučiame sovietų vadų blogos valios politikos pragaištingą įtaką, kuri sugniuždė viltis po karo didžiosioms valstybėms susiprasti ir sutrukdė taikos įgyvendinimą."

Viena didžiausių klaidų, sako knygos autoriai, buvo galvatrūkčiais po 1945 m. vykdomas nusiginklavimas. Tai buvo didelė pagunda Rusijai griebtis agresijos.

"Tas kartus patyrimas", sako autoriai, "savo keliu teikia nemažai vilties, kad ryžtinga ir skubi Amerikos ir jos talkininkų mobilizacija paveiks sovietų politiką ir įtikins sovietų vadus, jog agresijai bus pasipriešinta ir agresoriai bus nubausti."

Jungtinėse Tautose

NERANDA SUSITARIMO FORMULĖS

(Tąsa iš pirmo pusl.)

alybe pagrįstus argumentus. Višinskis vieton argumentų patiekė pigaus turinio, neskoningu sarkazmu pridengtą mitinginę tiradą.

To blogo įspūdžio neišpirko ir jo baigiamieji praktiški keturių punktų pasiūlymai, kurių pirmieji du yra gryna nesąmonė, būtent:

Prieš Atlanto paktą ir už pasidavimą Korėjoj

1. Pilnatis pareiškia, kad dalyvavimas agresyviam Atlantikos bloke ir svetimose teritorijose bazių steigimas nesuderinami su Jungtinių Tautų organizacijos siekiais. Tikrumoje tas sritinis susitarimas atitinka charterio raidę ir dvasią. Kalbėti apie nesuderinimą yra nesąmonė, kaip nesąmonė yra ir bazių apleidimas, kurių steigimas pareina nuo pačios sutarties turinio.

2. Pilnatis rekomenduoja, kad Korėjos kare dalyvaujančios valstybės baigtų karą ir per dešimties dienų atitrauktų kariuomenę už 38 lygiagretės ir kad visos svetimos kariuomenės per tris mėnesius būtų iš Korėjos evakuuotos.

Tokia propaganda Višinskis tik apsunkina ir taip jau nesklandžiai vykstančius Panmunjome ginkluotų jėgų veiksmų sustabdymo pasitarimus. Tię pasitarimai, be to, dar nėra politinės derybos...

Nusiginklavimas tik didžiųjų reikalas?

3. Pilnatis tegu kreipiasi į visas valstybes, Jungtinių Tautos organizacijos narius ir nenarius, svarstyti tarptautinėj konferencijoj ginkluotų jėgų sumažinimo klausimą, o taip jau uždraudimą ir kontrolę atominių ginklų, ir tatai kiek galint greičiau ir nevėliau 1952 m. birželio 1 d.

Iš esmės šis punktas būtų priimtinas, bet tada kodėl Sovietams nepriimtinas Santarvininkų projektas, kuris jau patiekia praktišką taryboms bazę ir kurį jie siūlo pradėti svarstyti neatidėliojant?

4. Pilnatis kviečia penkias didžiasias valstybes, Prancūzija, Did. Britaniją, Jungtines Amerikos Valstybes, Sovietų Sąjungą ir Kiniją sudaryti taikos paktą; ji taip jau kviečia visas taikingas tautas prie to prisidėti.

Šis paskutinis punktas užbėga už akių reikalingoms sąlygoms — Kinijos pripažinimas ir tos pačios Kinijos agresorium paskelbimas ir jos Korėjos kare dalyvavimas.

Visa sumetus, neigiamą diplomatų ir spaudos nusiteikimą ryšy su Višinskio kalba, galima taip nusakyti: juo tolyn juo labiau aiškėja, kad su Kremlium padori kalba ir akademinės diskusijos negalimos. Kremlius sutiks tartis, kada prieš jį atsistos visomis priemonėmis apsirūpinusi galybė. Vienas žymus žurnalistas paduoda tokią citatą: **"Rusija yra gyvulys, kuris tesitaria tik su į save panašiais gyvuliais".** Taip yra pasakęs Marksas.

ŽVILGSNIS Į GYVULIŲ PASAULĮ

Rašo G. J. BYLAITIS

(Tęsinys)

žmonės, pastebėję gyvulius šokančius į vandenį, kitus net skęstančius, jautė besiartinančią nelaimę. Kad būtų galima išvengti panikos, salos gubernatorius išleido pranešimą, jog mokslininkai jokio pavojaus nenumato, kai tuo tarpu sekančią dieną ir pati mokslininkų ekspedicija žuvo. Prieš paskutinį Krakatao's vulkano išsiveržimą šunys, pelės, paukščiai, drambliai ir kiti gyvuliai apleido salą. Vienoje Pietų Amerikos vietoje žmonės specialiai laiko peles, šunis ir kates, kad laiku nuspėti besiartinančius dažnus žemės sukrėtimus. Prieš didžiulį žemės drebėjimą ties Mesina žmonės pradėjo masiniai žudyti šunis, nes galvojo, kad juos užpuolė pasiutimo epidemija. Šie reiškiniai gyvulių elgesy yra aiškinami tuo, kad esą gyvuliai pajunta daug anksčiau prieš žemės drebėjimą arba vulkano išsiveržimą esančius mažyčius virpesius ir silpnučius dujų išsiveržimus. Taip pat prieš tai vykstą vertikaliniai elektros išsilaidavimai, pakelią ozono koncentraciją ore, kurią gyvuliai užuodžia. Yra pastebėta, kad paukščiai apleidžia savo lizdus keletą valandų anksčiau, negu žaibas sunaikina medį ir jų lizdus. Visiškai autentiškas yra šis įvykis: 1927 metais Vienoje vieną dieną visi karveliai apleido savo lizdus teismo rūmuose ir persikėlė į parlamento patalpas. Bandymai juos nuvaryti ir tuo būdu apsaugoti gražius parlamento rūmus nuo apteršimo nepavykdavo. Po poros dienų teismo rūmai buvo gaisro paversti pelenais. Arba: du keliautojai panorėjo pernakvoti vienoje pietų Austrijos kalnų bakūžėje, bet keikdami turėjo keliauti toliau, nes niekaip negalėjo nulaikyti savo arklių. Po poros valandų bakūžė buvo didžiulės uolos sugniuždyta į blyną, o 8 jau anksčiau miegoję pakeleiviai tęsė toliau savo amžiną miegą.

Šiuos ir šimtus kitų panašių atsitikimų joks mokslas su savo metodika nepajėgia išaiškinti. Čia turi būti kažkoks kitas — "septintasis" pojutis, kuris nepriklauso nei nuo laiko, nei nuo erdvės. Tai yra gamtos fenomenai ir kaipo tokie primetami vadinamajai parapsichologijai. Yra atvejų, kad ir žmonės jaučia kitų likimą už tūkstančio mylių, kad ir prisiminus garsiuosius Hamburgo dvynukus, kurių bendras likimas bei bendri įvykiai buvo visą laiką mokslininkų stebimi. Mes, susitikę su svetimu, nepažįstamu žmogum, kartais jaučiame kažkokį nuotaikos prislėgimą, užuojautą, patys nežinodami kodėl. Tik vėliau sužinom apie jo sunkų ir žiaurų likimą bei pergyvenimus. Lunatikai, somnambulantai, užhipnotizuotieji, astigmatistai, religijų fanatikai arba pamišėliai (pvz. Indijos jogai), arba sapnuojantieji, daug dažniau pergyvena panašius okultinius, telepatinius fenomenus. Vadinasi, kad juo sąmonė yra daugiau "prigesinta", jos aštrumas sumažėjęs, arba visai išjungta, juo daugiau toki reiškiniai yra galimi. Gyvuliai gi, visuomet gyveną pritemdytoj sąmonės šviesoje arba sapne, — neturi "Aš — EGO" pagavos. Žmogus "išgyvena" (erlebt) save (pvz. aš — Petras), gyvulys — visą kosmos, nors kaip anksčiau minėjome, jų interesai nesiekia anapus muilo burbuliuko. Juo sąmonė yra šviesesnė, aštresnė, juo ji tampa siauresnė, daugiau nutolusi nuo amžinybės ir visatos pajautimo. Pasąmonė nežino laiko ir erdvės. Ji pulsuoja su visata ir randasi amžinybėje.

(GALAS)

M. BIRŽIŠKA

CARINIS POETAS ĮLIETUVINAMOJE BOLŠEVIKŲ TARNYBOJE

(Paraštinės pastabos)

1.

Atsitiktinai tegaudamas paskaityti mūsų amerikinių maskolbernių "Vilnies" ar "Laisvės" vieną kitą numerį, visai neseniai teaptikau K. Korsako straipsnį, išspausdintą dar 1950 m. lapkričio 18 d., "Vilnies" nr. 272 antrašte "Pasaulinės poezijos saulė". Nežinau, ar Korsako jis pačiai "Vilniai" buvo parašytas ar šios iš Vilniaus "Tiesos" nudžiautas, gana, jog jis toks yra būdingas maskoliškai bolševikų kultūrpolitikai Lietuvoje, toks įsidėmėtinas ne tik tuo, ką sako, bet ir tuo, ką nutyli, kad ir "Naujienose" ne pro šalį bus į jį pasižiūrėti, kai kas iš ten pasižymėti, kiek patikslinti ir prieteliškai papildyti.

Pati Korsako antraštė mus klaidina. Žinodami, jog Korsakas-Radžvila rašo bolševikinamame Vilniuje, laukiame čia, suprantama, jog ne kas kitas bus čia poezijos saulė, tik patsai Stalinas. Jei ir politikoje, ir administracijoje, ir strategijoje, ir visokiausiame moksle savo valdomiems vergams jis turi eiti visą nušviečiančia saule, jei net istorijos ar kalbos moksle, kur jis pats kukliai prisipažįsta, kaip ekseminaristas, nesąs specialistas ir ne ką benusimanąs, vis dėlto savo partijos skelbiamas genijum, ar besunku ir ar neteisinga ir poezijos saule jis pakelti? Juk jau jo rašinių kalba yra virtusi entuziastingų tarybinių tyrinėjimų dalyku, ir ne pilka tikrove ir tokią apie jį patį sukursto "poeziją", jog jos šaltinį ir įkvėpėją negi kuo kitu palaikysime, tik ją spinduliuojančia, gaivinančia ir nustatančia saule! Aišku ir neaiškinant, be kokių įkvėptų eilėraščių, poemų ir kantatų.

Ir vis dėlto dėl antraštės nelauktai mūsų apsirikta. Mūsiškai laikąs Staliną (generalissimusą Staliną!) tarybinės poezijos (o koki kita poezija gali jai prilygti?) tikru kūrėju, Korsakas, matyt, bus jį net antsauliu (saulių saule) pakėlęs, nedrįsdamas jo savo rašinyje nei minėti, o saulei teprilygino ne šį visokeriopą genijų, tik šiaip jau poezijos galiūną — Aleksandrą Sergejevičių Puškiną. Gaila betgi, job sutarybintas mūsų literatūros kritikas net antraštėje neišsipalaidavo iš tarybinės "saulinės" žodmenės rūkų ir Puškino nepavadino kad ir poezijos žvaigžde; žvaigždžių matome daug, o saulę tik vieną. Negi Korsakas būtų sau tokią nesąmonę leidęs skelbti, kad ir žiauriuoju bolševikmečiu tokį Puškiną aukščiau kelti net už Dantę, Goethę, Mickevičių, Slovackį, Byroną ir dar nevieną kitą! Puškiną prilyginus žvaigždei, nebūtų nei būtiniems šiuo metu rūkams nusidėta, nei — kas mums svarbiau — šiokiai ar tokiai plunksnos vyro sąžinei. "Bylaby čest sochranena", kaip maskoliai sako.

Šiaip jau su antrašte susitvarkę, rusų poezijoje neginčysime Puškinui kuoaukščiausios vietos. Gyvendamas toli ne "žvaigždiškai" — kortininkas, dueliantas, amžinas venerikas — pasileidėlis, savo baudžiauninkių tvirkintojas, cinikas, šlykščių epigramų ir pornografinių eilėraščių, kurių viešai neplatinta, bet ištvirkėlių mielai, seiliškai kartota (teišspausdinta viešai neplatintuose Rusų Mokslų Akademijos leidiniuose), autorius, čia laisvininkas, čia carininkas, odės "K svobode" kūrėjas ir "Bože caria chrani" himno papildytojas, carizmo priešininkų draugas ir bičiulis, bet dėl savo nerimto būdo jų laikomas nuošaliau, neprileidžiamas prie rimtų žygių, caro valdžios kiek varinėtas, bet vėliau "prieteliškai" prižiūrimas, savo raštais tą patį carizmą aptarnavęs, liaudies poezijos gerbėjas ir paprastas "dūšių ponas", baudžiauninkų naudotojas, toli gražu ne didvyris — savo švelniausia, subtiliausia lyrika, savo poemomis ir dramomis — Ruslan i Liudmila, Kavkazskij plennik, Bachčisarajskij fontan, Jevgenij Onegin, Boris Godunov, Cygany, Poltava, Pikovaja dama, Mednyj vsadnik, Skupoj rycar, neeiliuotaja Kapitanskaja dočka ir kitais savo kūriniais Puškinas ne tik iškilo į aukščiausias rusų poezijos viršūnes, bet ir stipriai susiedamas visuotinės poezijos dvasią ir lytis su rusiškos buities, tradicijų, kalbos, tautosakos savybėmis, lemiamai nustatė poetinės rusų kūrybos kelią. Kaip caras Petras Pirmasis savo karais ir valstybės vakarietinimu Rusijai prakirto Europon "langą", taip Puškinas šitokį europinį langą atidarė rusų literatūrai, ją įeuropino.

Puškinas ne tik didžiausias, bet ir rusiškiausias rusų poetas. Žinant, jog jis buvo pusnegris — "Petro Didžiojo arapo" (iš Abisinijos) sūnaitis, tikriau dukraitis, o iš tėvo pusės kildino save net iš senprūsio Radšos, tad buvo tikras mišruolis, — bene reikėtų kiek suabejoti tuo jo poezijos rusiškiausiu rusiškumu? Bet ne, tik klausykime, ką mums pasakoja rusų kultūros istorijos lapai ir lapeliai.

Žymiausias 18-ojo amžiaus rusų poetas Deržavinas kilęs iš totorių. To pat amžiaus rusų satyrikas Kantemiras — totoriškai rumuniškos kilmės; rusų dramaturtik jo žodžiai, bet ir darbai taip poetiškai nesiskaito su gas Sumarokovas — lietuviškai gudiškos kilmės; rusų pasakėtininkas Chemnitzer — vokietis; patriotinio rusų epo Rossiados autorius Cheraskovas — rumunas; komedijos Nedorosl autorius Fonvizinas — vokiškos kilmės; dramaturgas Kapnistas iš italų kilęs. 19-ojo amžiaus rusų romantininkas Žukovskis, Odisėjos vertėjas ir Bože caria chrani autorius, pusturkis; Iliados vertėjas rusų kalba Hnedičius — ukrainietis; komedijos "Gore ot uma" autorius Grybojedovas kilęs iš lenkiškos Grzybowskių giminės; urapatriotinių rusiškų dramų ir apysakų autorius Glinka (Hlinka) gudiškai lenkiškos kilmės; tokios pat krypties rusiškų kūrinių autorius Kukolnikas — karpatorusis, tad ukrainietis; patriotinių rusiškų istorinių apysakų autorius Zagoskinas — totoriškos kilmės; pakilęs ligi Puškino poezijos viršūnių Lermontovas — škotų kilmės; apsakymo Antono Goremykos autorius Grigorovičius — pusprancūzis; Mertvyje duši ir Revizoro autorius, Gogoliu virtęs Hohol — ukrainietis; europiškiausias rusų apysakininkas Turgenevas — totoriškos kilmės; didysis rusų Dostojevskis save kildino iš lietuvių (gudai jį kildina iš gudų), o dar didesnis Levas Tolstojus — iš vokiečių (fiziškai ir dvasiškai tikras rytietis); populiarus rusų istorijos apysakų autorius Mordovcevas — ukrainietis; poetas Fetas (Foet) — pusvokietis; poetas Nadsonas — žydas; apsakininkas Korolenko — ukrainietis. Net 20-jo amžiaus rusų poezijos simbolistai — Balmontas kildino savo protėvius iš Skandinavijos, o kai kada ir iš Lietuvos; Blokas — pusvokietis; Baltrušaitis — lietuvis... Tarybinėje rusų literatūroje ypač pasireiškia žydas Ehrenburg, ukrainietis Zoščenko, vokietis Pilniak-Vogau ir dar kiti sumaskolėję nerusai.

(Bus daugiau)

IRGI "KŪRYBA"

1950 m. "AIDŲ" 7 Nr. išspausdintas p. Juozo Lingio ("Aidų" ir "Draugo" bendradarbio) straipsnis "Priešistorinė Lietuva". Straipsnis ilgų studijų vaisius, įdomus.

Paskaitęs minėtą p. Lingio straipsnį vieną antrą kartą, prisiminiau, kad ką tai labai panašaus esu skaitęs prof. Dr. J. Puzino knygoje "Proistorinių Tyrinėjimų Duomenys" (išleista 1938 m. Kaune).

Turėdamas minėtą knygą po ranka, panorau sugretinti, ką vienas ir antras autorių kalba apie mūsų tautos tolimą praeitį; kokius iškasenų duomenis pateikia ir kokiais kitais šaltiniais naudojas. Darant palyginimą, tikrai teko nusistebėti: toks panašumas minčių, jų reiškimas tais pačiais žodžiais bei ištisais sakiniais gali atsitikti tik tada, kai vienas iš kito nusirašo, atseit, sau leidžia pasinaudoti kito žmogaus darbo vaisiais.

P. J. Lingis nenurodo kokiais šaltiniais naudojasi tą straipsnį rašydamas, bet tai nieko, čia lengva jį pavaizduoti. Tam reikalui pateiksiu keletą ištraukų iš Dr. J. Puzino minėtos knygos ir p. J. Lingio straipsnio. Esu tikras, kad skaitytojas lengvai pažins šaltinius, kuriais pastarasis, p. Lingis, naudojosi.

Dr. Puzino knygos I-jame skyriuje skaitome:

> Kurios kilmės yra buvę tie patys seniausieji Lietuvos gyventojai, dar negalima nustatyti. Į Lietuvą jie yra atėję greičiausiai iš pietų vakarų paskui betirpstančius ledynus. Šio laikotarpio žmonės buvo klajokliai, žvejai, medžiotojai ir augalinio maisto rinkėjai. Sąlygos žmonėms gyventi yra buvusios gana sunkios. Klimatas, kaip matyti iš durpynų tyrinėjimų, yra buvęs subarktinis: vasarą vėsus, o žiemą labai šaltas. Lietuvos gamta buvo labai panaši į dabartinę Laplandijos, Spicbergeno ar arktinės Rusijos.

P. J. Lingis tuo pačiu klausimu rašo:

> Taip pat sunku pasakyti, kokios kilmės buvo tie pirmieji žmonės. Į Lietuvą jie atėjo greičiausia iš pietų paskui betirpstančius ledynus. Kiek galima spręsti, šie žmonės buvo klajokliai, žvejai, medžiotojai ir visokio augalinio maisto rinkėjai. Sąlygos gyventi buvo dar gana sunkios, klimatas, kaip matyti iš durpynų tyrinėjimų, buvo čia subarktinis: vasarą vėsus, o žiemą labai šaltas, žodžiu, gamta buvo panaši į dabartinės Laplandijos ir Spicbergeno gamtą.

Čia minimos knygos II-jame skyriuje — Vidurinis Akmens Amžius, arba Mezolitas (8000—3000 m. pr. Kr.), skaitome:

> Daug daugiau radinių turime iš vidurinio akmens amžiaus. Ledynams galutinai pasitraukus ir pagėrėjus klimatui, Lietuvoje susidarė žymiai palankesnės sąlygos žmonėms gyventi. Šaltas klimatas, vyravęs polediniame laikotarpyje, pamažu sušvelnėjo, temperatūra pakilo ir pasidarė šilčiau. Tačiau klimatas gerėjo gana iš lėto: iš pradžių jis buvo dar vėsokas (preborealinis), vėliau tapo borealinis (šiltas ir sausas), o mezolito gale atlantinis (labai šiltas ir drėgnas). Kintant klimatui, apkito ir Lietuvos žemėvaizdis. Paplito miškai. Į Lietuvą atsikelia vis didesni žmonių būriai ir laikinai sustoja dideliuose smėlynuose paliai upes ir ežerus.

P. Lingis apie tą patį rašo:

> Daug daugiau žmogaus pėdsakų Lietuvoje turime iš vidurio akmens amžiaus (8000—3000 m. pr. Kr.). Sąlygos gyventi pasidarė palankesnės, nors klimatas keitėsi palengva: pradžioje buvo vėsus (proborealinis), vėliau šiltas ir vėsus (Vieton teisingai pasakius: s a u s a s. V. M.) borealinis ir tik laikotarpio pabaigoje labai šiltas ir drėgnas (atlantinis). Pasikeitus klimatui, pasikeitė ir Lietuvos žemėvaizdis. Išaugo didžiuliai miškai. Į Lietuvą atsikelia didesni žmonių būriai ir laikinai apsigyvena didesniuose smėlynuose palei upes ir ežerus.

Dar tegul bus man leista pacituoti keletą sakinių iš prof. J. Puzino knygos pabaigos. VIII skyr. (129 psl.) skaitome:

> XIII amž. prasideda istoriniai laikai. Atskiros baltų kiltys iškyla istoriniuose šaltiniuose. Tačiau nevisos baltų kiltys buvo vienodai pajėgios, nevienodas yra buvęs jų atsparumas. Prūsai, kurių kultūra naujajame geležies amžiuje buvo gerokai nusmukusi, jau nebegalėjo atsispirti prieš vokiečių ordeną, nors gana ilgai ir atkakliai kovojo už savo laisvę. Bene patys atspariausi yra buvę žemaičiai ir aukštaičiai. Jie įstengė atsispirti prieš galingą vokiečių ordeną, ir Mindaugui pavyko suburti atskiras sritis į vieną valstybę. Lietuvių ekspansija nuolat didėja ir aukščiausias, iš tikrųjų dar pagoniškosios Lietuvos galybės laipsnis pasiekiamas Vytauto Didžiojo laikais.

P. Lingis apie šį laikotarpį taip rašo:

> Su XIII a. prasideda istoriniai laikai. Kai kurios baltų kiltys iškyla istoriniuose šaltiniuose, tačiau ne visos jos buvo atsparios svetimoms bangoms siaučiant. Prūsai, kurių kultūra naujajame geležies amžiuje buvo jau gerokai apsmukusi, negali atsispirti prieš vokiečių ordeną, nors atkakliai ir ilgai kovoja už savo laisvę. Patys atspariausi buvo baltų branduolys — žemaičiai ir aukštaičiai. Jie įstengė atsispirti prieš galingą vokiečių ordeną ir nekartą jį gerokai pamokyti. Mindaugui pavyksta suburti atskiras sritis į vieną galingą valstybę. Prasideda lietuvių ekspansija ir Lietuvos galybės laikotarpis, kurs savo aukščiausią viršūnę pasiekia Vytauto Didžiojo laikais, kada Lietuva tampa didžiausia valstybe Europoje ir tęsiasi nuo Baltijos iki Juodosios jūros.

Ir taip, su mažais ir ne esminiais pakeitimais, p. Lingio straipsnis atitinka prof. J. Puzino knygą iki galo. Kitaip tariant, p. Lingio straipsnis sudarytas iš p. Puzino knygos ištraukų. Kokiu vardu vadinamas šitoksai darbas, manau p. Lingis žino ir, tur būt, jis sutiks, kad šitos rūšies "kūryba" nedaro garbės nei jam pačiam, nei "Aidų" redakcijai, kuri šiuo atveju parodė stoką žinių apie mūsų mokslinius veikalus arba jau bent grubų neapdairumą.

—V. Mykolaitis

Floridos saulėje dienas galima leisti be darbo, bet nuobodu be NAUJIENŲ. Patyrę vasaruotojai išvažiuodami į pietus, liepia ten siuntinėt ir NAUJIENAS.

SLA Pildomosios Tarybos rinkimai

1. Susivienijimo gerovė, jo ugdymas, tobulinimas ir užtikrinimas mūsų organizacijai šviesios ateities bei SLA nariams kuodidžiausių naudų, yra pagrindinis ir vadovaujamas mūsų veiklos dėsnis šiuose SLA Pildomosios Tarybos rinkimuose. Todėl Susivienijimui turi vadovauti ir jo reikalus tvarkyti tokie viršininkai, kurie bus laisvi nuo visokių pašalinių įtakų, kuriems svarbiausiai ir pirmiausiai rūpės pačios organizacijos gerovė ir teikimas SLA nariams kuodidžiausios moralinės ir medžiaginės naudos. Susivienijimą privalo valdyti patys SLA nariai, o ne partinių grupių atstovai.

2. Negalima pritarti tokiai partinių grupių propagandai rinkimų reikalais, kuri šmeižia ir niekina SLA viršininkus ir veikėjus, kuri diskredituoja patį Susivienijimą visuomenės akyse ir mažina pasitikėjimą organizacija pačių SLA narių tarpe, tuo užkertant kelią Susivienijimo ugdymui. Tokia propagranda užnuodija SLA veikėjų ir narių mintis, sukelia organizacijoj vaidus ir vienų kitais nepasitikėjimą ir užkerta kelią SLA kurybiniams darbams, o SLA seimus paverčia partinių rietenų arena, kurioje yra neįmanoma broliškoje nuotaikoje svarstyti ir spręsti Susivienijimo reikalus. Tokiai propagandai neprivalo būti vietos broliškoje organizacijoje—mūsų Susivienijime.

3. Mes stojame už tokį Pildomosios Tarybos sąstatą, kuris atstovauja visus SLA narius ir kuriam nei viena partinė grupė negali diktuoti savo valios. Per ištisą eilę metų didelė dauguma SLA narių tokį sąstatą pasirinkdavo, todėl mes pasitikime, kad ir šiais rinkimais dauguma SLA narių laikysis tokio pat nusistatymo.

4. Mums rūpi ir visiems SLA nariams yra svarbu nenutraukti dabartinių SLA viršininkų pradėtą fraternalių naudų plėtimo darbą. SLA augimas ir ateitis svarbaiusia remiasi fraternale veikla, fraternalių naudų organizacijos nariams užtikrinimu. SLA moderniška ir nedidelėmis mokestimis paremtą apdraudą sujungus su praktiškomis fraternalėmis naudomis nariams, SLA augimas ir jo veiklos plėtimas bus užtikrintas.

Mūsų pasirinkti kandidatai

Aukščiau užsibrėžtiems SLA gerovės tikslams pasiekti, mes remiame šiuos kandidatus į SLA Pildomąją Tarybą ir raginame visus SLA narius už juos balsuoti.

Į Prezidentus — *adv. W. F. Laukaitį,* dabartinį SLA Prezidentą.

Į Viceprezidentus — *P. Dargį,* dabartinį SLA Viceprezidentą.

Į Sekretorius — *Dr. M. J. Viniką,* dabartinį SLA Sekretorių.

Į Iždininkus — *adv. K. P. Gugį,* dabartinį SLA Iždininką.

Į Iždo Globėjus — *E. Mikužiūtę* ir *J. Maceiną,* dabartinius Iždo Klobėjus.

Į Daktarus Kvotėjus — *Dr. S. Biežį,* dabartinį Daktarą Kvotėją.

Mūsų kandidatų kvalifikacijos

SLA nariai žino, kad valstijų apdraudos įstatymai kas metai vis labiau ir labiau apsunkina fraternales organizacijas, taigi kartu ir mūsų Susivienijimą. Tokiose apystovose labai svarbu, kad prie SLA vairo stovėtų *patyrę* ir pilnai su tais reikalais susipažinę viršininkai.

Dabartiniai SLA viršininkai ne tik laimingai išvedė Susivienijimą iš visų sunkumų, ne tik užtikrino mūsų organizacijai šviesią ateitį, pastatydami ją finansiniai stipriausia fraternale organizacija, bet kartu sparčiai plečia fraternales naudas SLA nariams. Dabartiniai SLA viršininkai pajėgė ir pajėgia visa tai atlikti dėl to, kad jie yra prityrę, sąžiningi ir atsidavę organizacijos ir jos narių gerovei. Jų vadovybėje SLA ir narių skaičiumi auga. SLA veikla visuomeniniuose darbuose didėja, svarbieji tautos reikalai ir mūsų brolių tremtinių reikalai susilaukia gausios paramos.

Pasirūpinkite, kad šį atsišaukimą perskaitytų visi Jūsų draugai ir pažįstami SLA nariai. Malonėkite jiems padalinti šiuos lapelius. Išrinkime dabartinius SLA viršininkus toms pačioms vietoms Pildomojoj Taryboj ir žinosime, kad SLA vairas pasilieka ir toliau kompetentiškų viršininkų rankose.

SLA Gerovės Komitetas

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ SROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSTYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽINO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RAŠTUS.

CHELTEN'S

Pays You Up to $100.00 for Your Old Range

Yes, up to $100 for your old cooking stove no matter what type you own—wood, coal, oil, gas or electric. Yours with purchase of a Philco Model 418, 417 or 417-D.

PHILCO ELECTRIC RANGE

the Greatest Electric Range of All Time!

AMAZING, yet it's true. On this limited one-time offer we *pay you* to rid yourself of kitchen drudgery and enjoy clean, cool, automatic electric cooking that can't be matched in other ranges. Come, see it now. Get this huge saving.

BROIL-UNDER-GLASS
true smokeless broiling
True smokeless broiling such as never before possible in any range. And in addition juicier, more delicious broiled foods. Yours only in a Philco.

IN ADDITION Double Ovens (Model 418) or Huge Banquet Oven and Deep Well Cooker (Model 417 and 417-D) • Automatic Timer • High Speed Surface Units • 2 Pan Storage Drawers • 40-inch Width.

BUILT-IN JIFFY GRIDDLE
equal to two extra surface units
Cooks marvelous meals in a jiffy . . . pancakes, bacon, eggs, steaks. Slides out when needed and back in when not in use. An exclusive feature of the Philco 418 and 417.

New Easier Credit Terms TAKE 78 WEEKS TO PAY!

CHELTEN RADIO AND APPLIANCE CO.

2913 E. 79th Street BAyport 1-6606
10534 Torrence Ave. BAyport 1-0955

Open Monday and Thursday Nights

NEW 17" Admiral television

with COLOR TV Optional!

Gets UHF Stations!

Model 17K22 Mahogany

NO CASH DOWN!
If your old TV or radio covers the down payment
Only $0.00 weekly

$199.95
TAX INCLUDED—Warranty Extra

It's another "exclusive" from Admiral . . . Color TV Optional! Yes, you can add color whenever you want it . . . today, tomorrow, any time. Enjoy *now* television's clearest, brightest, sharpest picture on Admiral's big 17" Dyna-Ray picture tube. Revolutionary Triple-X long distance chassis gives outstanding performance even in outer fringe areas where other sets fail. Equipped with famous Admiral Turret Tuner to receive all present as well as new Ultra High Frequency channels. Many more sensational features . . . see, hear, compare!

ARBET'S INC.

2442 WEST 47th STREET
VIrginia 7-0700

1746 WEST 47th STREET
VIrginia 7-3377

Open Monday and Thursday Nights

Don't let drying clothes GET YOU DOWN

be cool—be calm —be carefree with a

BENDIX automatic Dryer

Only BENDIX with the "POW-R-VENT" gets rid of HEAT • LINT • MOISTURE

Yes, only Bendix has it! . . . the only system powerful enough to get rid of heat, lint and moisture. Room air stays fresh and clean at all times! Ask for a FREE demonstration!

$219.95 & $249.95

Product of BENDIX HOME APPLIANCES Division AVCO Manufacturing Corp.

BIM MERLE'S

1451 W. 63rd St.
(1 block west of Ashland Ave. and 63rd)

REpublic 7-2269

Kiek Tik Norit Buick'ų, Naujų ir Senų

MILDA BUICK SALES

907 West 35th Street
LAfayette 3-2022

Vieni skelbia dalį tiesos, kiti dalį jos nuslepia, o NAUJIENOS paskelbia visą tiesą.

IŠ LIETUVIŲ GYVENIMO

Vaikų Teatras dar gyvas

Prieš vienerius metus Chicagos Lietuvių Mokytojų Sąjunga įsteigė Vaikų Teatrą, kurio pirmas pasirodymas buvo 1950 m. gruodžio mėn. 2 d.

Pamenu, antrojo pastatymo metu, gruodžio 3 d., apie 60 suaugusių su verkiančiais vaikais nuo teatro durų turėjo grįžti namo, nes prie įėjimo negavo kvietimų. Buvo graudu žiūrėti į verkiančius vaikus. Jų graudus verksmas rodė, kad jų jaunutės sielos tiesiog trokšte trokšta pamatyti ko nors gražesnio, ko nors kilnesnio, ko nors žavesnio už kasdieninį gyvenimą, už kaubojų muštynių, įvairių šaudymųsi bei žudymųsi kasdien rodomas kino teatruose bei "kamikuose". Buvo džiugu matyti, kad mokytojai ryžosi duoti tą, ko nerasime gyvenamoje aplinkoje, o kartais net ir šeimoje.

Buvau bepradedąs spėlioti, kur dingo tas Vaikų Teatras. Negi po iškilmingo atidarymo tyliai pranyks, kaip kad pranyko vyrų choras bei suaugusiųjų teatras, kurie kasdieniniame mūsų gyvenime yra reikalingi, kaip druska prie mums įprasto maisto! Galvojau, negi mokytojai apleis šią labai svarbią jaunimo auklėjimo priemonę — Vaikų Teatrą.

Labai nudžiugau, kad mano spėliojimai neturėjo jokio pagrindo.

Prieš kiek laigo spaudoje pasirodė Mokytojų Sąjungos atsišaukimas, kviečiąs visuomenę rašytis Vaikų Teatro rėmėjais. Iš šio kreipimosi supratau, kad dar Vaikų Teatras nemiręs, bet dar gyvas, nors sunkiai alsuojąs dėl... pinigligės(tai reikšminga liga, panaši į vėžio ligą).

Prieš porą dienų sutikau kelis Mokytojų Sąjungos valdybos asmenis, iš kurių patyriau, kad jų atsišaukimas turįs ir teigiamybių, nes atsirado geraširdžių susipratėlių tautiečių, kurie įsirašė V. T. rėmėjais; bet dar mažokas skaičius, kuris turėtų keleriopai padidėti. Iš tų pat valdybos narių patyriau, kad Vaikų Teatras yra gyvybingas ir menininkų I. Eidrigevičiūtės J. Blekaičio ir St. Kalvaičio vadovaujami intensyviai rengiasi naujam pastatymui, kuris bus gruodžio 8 ir 9 dienomis. Statys rašytojos - poetės Petronėlės Orintaitės 3-jų dalių vaidinimą "Našlaitę". Pasirodo, kad jau ir kvietimai į vaidinimą gaunami laikraščių administracijose, "Nemuno" knygyne bei lietuviškose mokyklose. Be to, patyriau, kad organizuoja ir kitą vaidintojų grupę, kuri pastatys kitą veikaliuką.

Taigi tenka tik džiaugtis, kad Vaikų Teatras dėl sunkių ekonominių sąlygų neapleidžia kilnių mūsų jaunuomenės auklėjimo tikslų. Neužtenka džiaugtis, bet reikia ir remti Vaikų Teatro veiklą — naująją jaunuomenės auklėjimo mokyklą!

Atrodo, niekad nebus vėlu paremti šį kilnų darbą. Tai galime kiekvienas padaryti, įsirašydami Vaikų Teatro rėmėjais pas Sąjungos sekretorių p. Igną Serapiną, 3225 So. Union Ave., telefonas VIctory 2-7888.

Reikia tikėtis, kad ir šiemet gali pritrūkti kvietimų prie įėjimo; todėl patartina tėvams jau iš anksto jais apsirūpinti, kad paskui netektų nuo teatro durų grįžti namo su verkiančiais vaikais!

A. Neteatralas

Mielieji draugai

Kreipiuosi į jus, mielieji draugai pritarėjai, simpatikai ir darbuotojai. Ne taip jau daug ką turiu pasakyti ar pasiguosti, bet noriu tiktai, kad valandėlę visi atbustumėt iš letargo miego ir paklaustumėt savo sąžinės, kur geriausiai laiką praleisti lapkričio 17 d., šeštadienio vakare. Jūsų sąžinė ir siela dar niekuomet jūsų neapgavo, o aš tikiu, kad ir šį kartą pasakys: Lietuvių Auditorijoj, 3133 So Halsted St., kur jūsų draugai vienminčiai rengia jums puošnią ir skanią kalakutienos vakarienę už labai mažą, visiems prieinamą kainą.

Ten jūs linksminsitės savųjų tarpe, geroj nuotaikoj praleisite laiką, kuris pasiliks atmintyje ištisus metus. Šį kartą mes tikimės sulaukti didesnio skaičiaus draugų ir mes pilnai pasiruošę juos pasitikti, nes nesimatėm nuo tų laikų, kaip apleidom "karo" laukus ir nubodo susirinkimuose šildyti kėdes. Dabar visi jau vienu balsu atsakė: "Mes visi tenai būsime!" O mes jūsų lauksime.

Jūsų Joe

Paskaita apie Amerikos mokyklų sistemą

Š. m. lapkričio 18 d., sekmadienį 15 val. kviečiamas Ill. Lietuvių Sąjungos narių susirinkimas Gim. Pan. Šv. parapijos (Marquette Parke) mokyklos patalpose 6812 S. Washtenaw Ave. Pedagogas P. Maldeikis skaitys paskaitą "Amerikos mokyklų sistema". Be to, bus svarstomi aktualūs lituanistinio švietimo klausimai. Kviečiami atvykti visi mokytojai ir tėvų komitetų atstovai.

ILMS V-ba

Išvažiavusiam draugui geriausia dovana — NAUJIENOSE paskelbta įdomi ir šviežia žinia. Užrašyk jam šį dienraštį.

STELLA RAZAS
(pagal tėvus Einikis)
4410 W. 63rd St.

Mirė 1951 m. lapkričio 14 d., 12:25 val. ryto, sulaukusi 43 metų amžiaus. Gimusi Chicago, Ill.

Paliko nuliūdę: vyras Casimir, sūnus Richard; 2 seserys: Antoinette Oskay, švogeris George, Sophie Prusaitė, švogeris John; brolis Walter ir brolienė Mary ir jų šeimos.

Kūnas pašarvotas J. F. Eudeikis koplyčioje, 4330 South California Ave. Šeštadienį, lapkričio 17 d. 9:00 val. ryto bus lydima iš koplyčios į St. Mary Star of The Sea, 64 St. ir Kenneth Ave., parapijos bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus nulydėta į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Stella Razas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Vyras, Sūnus, Seserys, Brolis, Švogeriai, Brolienė ir Giminės

Laid. Direkt. J. F. Eudeikis, Tel. YArds 7-1741.

Metinė Mirties Sukaktis

a. ✚ a.

DOMININKAS JAUNIUS
gyvenęs 545 W. 32nd St.
Chicago, Ill.

Mirė 1950 metų lapkričio 17 dieną, sulaukęs 53 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Tauragės apskr., Kvedarnos parap., Žvirblių vienkiemyje.

Palaidotas Šv. Kazimiero kapinėse.

Paliko nuliūdę: sesuo Barbora Gurskienė-Kruszinis, švogeris Antanas, sesers duktė Jeanette, josios vyras Walter Macks ir kiti giminės.

Mūsų brangiajam šeimos nariui pagerbti bus laikomos pusbrolio A. Jauniaus Šv. Mišios Kalifornijoj ir kitos Šv. Petro bažnyčioj, Kenosha, Wis., 1951 m. lapkričio 11 d., ryte. Kviečiame visus gimines, draugus ir pažįstamus atsilankyti į pamaldas, o paskui aplankyti kapą.

Mes Tavęs, Mūsų Brangiausias, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Kartu mudu augom pas vieną tėvą, Lietuvoje praleidom daug linksmų dienų, o šiandien, broleli, sunkią ligą kentėjęs, mane palikai. Iš visos šeimos likau tik viena. Aš Tavęs liudėsiu, kol gyva būsiu. Ilsėkis, broleli, manęs palukėk. Naktimis, per sapnus, meiliai prakalbėk.

Nuliūdusi lieka: Barbora Gurskienė Kruszinis.

TRUMPAI

★

—**Dr. Šabanienė, prof. G. Galva ir prof. Dr. J. Meškauskas,** Lietuvių Studentų Sąjungos JAV Valdybos pakviesti, sudarė Studentų Šalpos Fondo Valdybą. Šalpos Fondas numato artimiausiu laiku pradėti darbą.

—**Elaine Petkus,** 7151 W. 79-th St., Oak Lawn, Ill., mirė spalio 21 d., palikdama vyrą Juozą, sūnų Lawrence, motiną Kristiną ir tėvą Hugo, seserį Thelma ir brolį Arturą. Palaidota Fiarmount kapinėse. (Bks)

—**Rūbus Balfas renka** Vokietijoje pasilikusiems mūsų tautiečiams iki lapkričio 20 dienos. Drabužiai priimami šiose vietose: Brighton Parke (J. Sakalauskas, 2611 44 St., VIrginia 7-2753), Cicero (1515 So. 50 Ave.), 18 kolonijoj (parap salė, 717 W. 18 St.), Bridgeporte (parap. salė, 3230 S. Lituanica), Town of Lake (Pivoriūnienė, 4620 S. Marshfield), North Side (Aušros Vartų par. salė, 2327 W. 23 Pl.), West Pullman (parap. salė, 12259 S. Emerald), Roselande (parap. salė, 10809 S. State). Pageidaujama, kad drabužiai būtų pristatyti vakarais 6 - 9 val.; tačiau, jei kam šis laikas nepatogus, bus drabužiai priimami ir kitu laiku. Vajaus komitetas visus tautiečius kviečia aukoti. Balfo adresas: 1644 Wabansia, telefonas BRunswick 8-7853.

—**Lietuvos Konsulate Chicagoje** yra ben Zucis arba Zicas (o gal Zikas?) palikimų byla. Velionies įpėdiniai nežinomi. Jeigu apie juos kas nors ką žino, prašomas atsiliepti į Consulate of Lithuania, 30 N. LaSalle St., Chicago 2, Illinois.

—**Lituanistas P. Bagdonas** dėsto šv. Jurgio parapijos mokykloje lietuvių kalbą.

—**Plaukia aukos.** — Šv. Vardo Draugija Brighton Parke, kuriai vadovauja kun. J. Vyšniauskas, paaukojo Balfo reikalams $51.25. Tai gražus pavyzdys, kuriuo turėtų pasekti ir visos kitos lietuviškos draugijos bei organizacijos. (V.)

NAUJIENAS skaito beveik visi lietuviai, todėl toks gausus žmonių skaičius ir atsiliepia į skelbimus.

MRS. AMELIA GALKIS
St. Charles, Ill.

Mirė 1951 m. lapkričio 14 d., 1:30 val. po pietų, sulaukusi 57 metų amžiaus. Gimusi Lietuvoje.

Kūnas pašarvotas Norres koplyčioje, 102 So. Third St. Šeštadienį, lapkričio 17 d. 9:30 val. ryto bus lydima iš koplyčios į kapines esančias St. Charles, Ill.

Visi a. a. Amelia Galkis giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdusi lieka:

DUKTĖ.

Laidotuvių Direktorius Norres, Tel. St. Charles 51.

Gyvenimas bėga

(Iš "Naujienų" vakaro salės)

Ak, tas gyvenimas, gyvenimas... Jis, anot vieno garsaus Balbieriškio filosofo, kaip tas puode verdąs vanduo: jo negalima uždaryti, jis nukels dangtį ir išbėgs... savo keliu. Ir taip jis, nesustabdomas ir nesuvaldomas, bėga savo keliu. Bėga apsiputoję, kaip kuinas, kriokdamas, šniokšdamas. Nemėgink pakišti ja mkojos — pats pargriūsi ir išlėksi į padanges, o jis nubėgs sau savo keliu žvengdamas.

Taigi tas vadinamas gyvenimas, belaigydamas per laukus, per miškus, per kalnus aukščiausius ir per jūras giliausias, kažkaip, tyčiom ar netyčiom, užklydo ir "Naujienų" vakaran.

Matyt, jam teko truputį klaidžioti ne savo keliu... ir jis pavėlavo keliasdešimt minučių.

Įbėgo Sokolų salėn tekinas, uždusęs, ant savo pavargusių pečių sunkios "milijonų milijonų... ir milijonų metų" našta nešinas. Numetęs tą sunkią amžių naštą į kampą ir atsipūtęs, jis pastebėjo salėje gražias damas ir dailius ponus, ir nutarė truputi pasilinksminti su jais ir suduoti mirtiną smūgį nuoboduliui. Bet kova su nuoboduliu paprastai nėra iš lengvųjų. Tik skaudesniu Juvenalio botagu jį tegalima sėkmingai įevikti. Šiaip jis yra gana rambus... O gyvenimas bėgo savo keliu. Bet skambi daina, darni muzika, nuotaikinga deklamacija plaukė savo keliu ir vienai akimirkai sulėtino gyvenimo pulsą. Bet Izoldos Ralienės grakščių šokėjų choras, besisukdamas, kaip vėjo sūkurys, atnešė pavasarį ir parodė, kaip gyvenimas iš tikrųjų turi bėgti savo keliu...

Ir taip prabėgo amžiai ir metai ir prasidėjo prapuolusios laimės ieškojimos. Ir neveltui. Juk neveltui ir sakoma: belskitės, ir bus atidaryta. Ir, nors redaktoriaus (Mačio) nervai kiek nukentėjo, bet temperamentinga Mrs. (Misis) Indrelė (Regina Matulevičiūtė) pabėgusį vyrą susirado, kad ir ne tąjį, girtuoklį Johną, kuris nuo josios pabėgo, bet vis tiek vyrą; o jai, matyt, didelio skirtumo nesudarė, ar jis bus Johnas, ar Petras. Tik šitaip dalykus vertinant, ir tegalima laimės žaismė...

O kai visas kolektyvas sudainavo atsisveikinimo dainą, tai gyvenimas nubėgo vėl savo keliu...

Matė Perskylatė

PETRAS SMILINGIS
10640 S. Prairie

Mirė 1951 m. lapkričio 14 d., 9:00 val. ryto, sulaukęs senatvės. Gimęs Telšių apskr., Lieplaukės parapijoje ir kaime. Amerikoje išgyveno 46 metus.

Paliko nuliūdę: duktė Catherine Kachinskas ir žentas Roger Sr. anūkas Roger Kachinskas Jr. ir žmona; vienas proanūkas; brolis George Šmilingis ir jo šeima; švogeris Anthony Daraitis ir jo šeima, daug kitų giminių, draugų ir pažįstamų.

Kūnas pašarvotas ketvirtadienį 7 val. vakare L. Bukausko koplyčioje, 10821 So. Michigan Ave. Šeštadienį, lapkričio 17 d. ryte bus lydimas iš koplyčios į Visų Šventųjų parap. bažnyčią, o po gedulingų pamaldų bus laidojamas Šv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Petro Smilingio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Duktė, Žentas, Anūkas, Proanūkas, Švogeris ir Giminės.

Laid. Direkt. L. Bukauskas, Tel. PUllman 5-9661.

HELEN MILAŠEVIČIUS
(pagal tėvus Abromavičiūtė)

gyveno 4207 N. Linder Ave.,
Chicago, Illinois

Mirė 1950 metų lapkričio mėn. 15 dieną, sulaukusi 51 metų amžiaus. Gimė Lietuvoje, Biržų apskrity, Jonavos parapijoje, Mikšiškių kaime. Amerikoje išgyveno 36 metus.

Palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Paliko nuliūdę: vyras Povilas, pusseserė Mary Kriar ir jos šeima, gyvenanti Rochester, N. Y., ir kiti giminės, draugai ir pažįstami. Lietuvoje liko tėvas Vladas Abromavičius, 3 broliai, 2 seserys, jų šeimos, pamotė ir kiti giminės.

Mes Tavęs, Mūsų Brangiausioji, niekuomet neužmiršime. Tu pas mus jau nebesugrįši, bet mes anksčiau ar vėliau pas Tave nueisime. Tebūna Tau lengva ši žemelė.

Nuliūdę lieka:

Vyras, Pusseserė ir Giminės.

Biletai į Vaikų Teatrą

Į Chicagos Lietuvių Vaikų Teatro spektaklį, kuris bus 1951 m. gruodžio mėn. 8 ir 9 d. Chicagos Universiteto salėje International House, 5859 Dorchester Ave., kvietimai gaunami: "Naujienų", "Draugo", "Margučio" ir "Sandaros" administracijose, "Nemuno" knygyne ir lietuviškose mokyklose.

Statomas rašytojos - poetės Balės Vaivorytės trijų dalių vaidinimas "Našlaitė".

LIŪDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned Chapel and
REpublic 7-8600-8601 Parking Facilities.
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse raudame koplyčią arčiau jusų namų

A. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142
1410 South 50th Avenue
TELEFONAS TOWNHALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

John F. Eudeikis
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ
4605-07 SO. HERMITAGE AVE.
Tel. YArds 7-1741 ir BIshop 7-9481
★
4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.
Telefonas BIshop 7-9719
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto iš WGES 1390 kil.

NARIAI Chicagos Lietuvių Direktorių Asociacijos
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

LACHAWICZ IR SUNUS
TEL. VIRGINIA 7-6672 and 6673
2314 W. 23rd PLACE 10756 S. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone PUllman 5-9661

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Phone YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
659 WEST 18th STREET Phone SEeley 3-5711

ALFRED VASAITIS-VANCE
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

J. LIULEVIČIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Phone LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone YArds 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS
1646 W. 46th STREET Phone YArds 7-0781

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

PRANĖSIMAI
SUSIRINKIMŲ IR PARENGIMŲ

9 Apylinkės (Ward) Lietuvių Demokratų Klubo mėnesinis susirinkimas šaukiamas lapkričio (Nov.) 20 d., antradienį, 7:30 val. vakaro Visų Šventųjų parap. salėje, 10806 So. Wabash Ave., Roselande. Visi nariai prašomi kuo gausiausiai atsilankyti, nes bus svarstoma daug svarbių dalykų. Kviečiame atsivesti naujų narių į šį patriotinį lietuvių klubą, kuris aukoja lietuviškiems reikalams nemažas aukas ir kovoja su komunistine agresija. Visi geri lietuviai, vyrai ir moterys, gali priklausyti klubui.

Po susirinkimo bus nemokamai alaus ir sodės klubo nariams.

—**A. Ambertas,** vicepirm.

LIETUVIŲ AGRONOMŲ S-GA

Chicagoje š. m. lapkričio mėn. 18 d. 3 val. 30 min. po pietų šaukia visuotinį metinį narių susirinkimą. Susirinkimas įvyks Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Susirinkime bus perrenkama valdyba, rev. komisija ir aptariami kiti svarbūs organizacijos reikalai. Prašomi dalyvauti visi agronomai. —**Valdyba.**

SKAUTAMS

Pranešame, kad š. m. lapkričio 17 d. 6 val. vak. Dr. M. Budrienės kabinete, 2759 W. 43rd St., įvyks skautininkų,-ių ramovės sueiga. Pašnekesį ves sktn. A. Aglinskas.

—**Ramovės seniūnija.**

Chicagos Lietuvių Klubų ir Draugijų 1951 m. Valdybos

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS VALDYBA 1951 METAMS: Pirm. Ant Jusas, 2131 West 24th St., FR 6-4416; Vicepirm. John Gurgžda, 3944 So. Rockwell St.; Nut. rašt. W. Juška, 4443 So. Rockwell St., YA 7-4472; Fin. raš. N. Wilcop, 4443 S. Rockwell St., YA 7-4472; Ižd. J. Puniška, 2605 West 43rd St., LA 3-9623; Kontr. rašt. O. Svirmickas, 7202 So. Fairfield Ave.; Koresp. A. Jusas; Maršalka Geo. Mitskus. Susirinkimai vyksta kiekvieno mėnesio ketvirtą antradienį, 7:30 val. vak., Hollywood Inn svetainėje, 2417 West 43rd Street.

URBA
Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Papuošimams
GĖLININKAS
4180 Archer Avenue
Phone: LA 3-5800 arba 3.5870

LOVEIKIS
Siunčiam Gėles Telegramu į Visas Pasaulio Dalis
KVIETKININKAS
Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams.
3316 SO. HALSTED ST.
Tel. YArds 7-7308

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo ar liūdesio valandoje Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukite: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt.
ROY R. PETRO (Putramentas)
5519 So. Harlem Avenue
POrtsmouth 7-9020.

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvėms ir dėl kitų visokių papuošimų.
6901 SO. WENTWORTH AVE.
Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

METRICK'S PAINT STORE
DABAR YRA
3414 W. Roosevelt Road
KEdzie 3-6800
NEMOKAMAI PRISTATOME VISAME MIESTE.
One coat Flat Paint. 12 gražių spalvų ir baltas. Gal. $3.45
Interior Gloss ar Semi-Gloss 16 spalvų ir baltas. Gal. $4.35

PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVĖS
PEČIAI, ŠALDYTUVAI, TELEVIZIJOS APARATAI, SKALBIAMOS MAŠINOS, BALDAI, MATRACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.
Didžiausias Pasirinkimas
MAŽIAUSIOS KAINOS
Lengviausi Išmokėjimai
Baldai Padaromi
Pagal Užsakymą
PROGRESS FURNITURE Co
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. VIctory 2-4226
4183 ARCHER AVE.
Tel. LAfayette 3-3171
CHICAGO, ILL.

MUZIKOS ŽINIOS

Veda NORA GUGIENĖ

BRAZIS DEBIUTUOJA METROPOLITAN OPEROJ

Tiems iš mūsų, kurie prenumeruojam Metropolitan Opera Guild leidžiamą žurnalą "Operos Žinias", malonu buvo pastebėti spalio 29 d. laidos ketvirtam puslapyje antraštę "Naujieji operos nariai". Jame yra 16 atvaizdų. Ir kas gi, jūs manote, pirmiausia atkreipė dėmesį? Įpėjote. Lietuvis Algirdas Brazis, baritonas iš Chicagos.

Vadinasi operos 67 sezone pasirodys jau trečias iš eilės Amerikoj gimęs lietuvis dainininkas. Pirmoji buvo Anna Kaskas, antroji Polyna Stoska. O šįmet ta garbė teko čikagiečiui Algirdui Braziui.

Malonu pastebėti, kad Algirdas Brazis dainuos operos atidarymo savaitėje. Šį vakarą, lapkričio 15 d., Brazis debiutuos operoj "Rigoletto" (bus šios operos 210-tasis spektaklis Metropolitan operoje). Brazis dainuos Vyresniojo Sargo rolę. Lapkričio 24 d. Brazis vėl dainuos "Traviatoje".

Be abejo, kad New Yorko ir apylinkės lietuviai gausiai lankys Metropolitan Operą, ypač tas operas, kuriose Brazis dalyvaus. Gaila, kad New Yorkas taip toli nuo Chicagos...

* * *

A. DIČIŪTĖS REČITALIS ŠĮ ŠEŠTADIENĮ

Niekados nei svajojom, nei galvojom, kad kurią dieną toks žymus skaičius Lietuvos menininkų atsiras Chicagoje. Mes nuoširdžiai džiaugiamės jų talentais ir gabumais bei pasiekimais. Mes mylim ir gerbiam juos, linkėdami, kad jie visi, ir tai netrukus, turėtų progos ir šioje šalyje toliau dirbti vien savo profesijos srityje.

Viena iš pirmųjų Chicagon atvykusių dainininkių yra Alodija Dičiūtė, buvusi Lietuvos Valstybinės Operos solistė. Iki šiol nedaug teturėjom progos gėrėtis dainininkės Dičiūtės talentu, nes ji maža scenoje tesirodė, bet visą laiką rimtai dirbo.

Dabar ji ruošia savo pirmąjį dainos rečitalį lapkričio 17 d. Kimbal Hall (kertė Wabash Av. ir Jackson Boulevard). Programos pradžia 8:30 valandą vakare.

Neteko sužinoti programos turinio. Tačiau esu tikra, kad bus įdomi ir tobulai atlikta. Be abejo, kad muzikos mėgėjai pripildys Kimball Hall šio šeštadienio vakarą, norėdami A. Dičiūtės dainos rečitalio pasiklausyti.

Baltas gaidys

Ant lango pastebėjau užrašą: **White Rooster Inn,** 832 W. 59th St., na, ir užėjau.

Eidamas žvalgaus, kur susirasti vietos prie baro. Laimė, susiradau, ir jauna mergaitė tuoj man patarnavo, atnešdama mano užsakytą aneciną gėrimėlį. Paklausiau, kaip vardas? — Genovaitė, — mandagiai atsakė. — Ar tai jūs Onos Dovgin dukrelė? — Taip, gal norite pasikalbėti su mano mamyte? —Jei nesugaišinčiau, turėčiau malonumo sutikti ir pasveikinti šito netikėto ir naujo verslo proga.

—O kas tamsta? — paklausė Ona Dovgin. — Tamas Enrikas, — buvo atsakyta. — Labai malonu susipažinti ir labai vertinu jūsų atsilankymą. Štai supažindinsiu su savo sūnum Stasiu. Jis nelabai seniai buvo Dėdės Samo tarnyboje ir, be to, truputį susipažinęs su vaizba. Dabar sumanėm įsteigti pasilinksminimo ir užkandžių užeigą. —O tai rimtas dalykas, nes kaip tik sužinau, kad lietuviai ką išbando, man darosi smagu. Tad ir tamstai, ponia Dovgin, linkiu kuo geriausio pasisekimo. Iki pasimatymo, — atsisveikino p. Enrikas.

Balto gaidžio istorija yra tokia: 1951 m. balandžio 1 d. vištos kiaušinis buvo padėtas į balandžių gūžtą. Na ir po 18 dienų išsirito viščiukas. Kai kas spėjo, kad viščiukas virs višta, bet ponia Dovgin tvirtino, kad bus gaidys, ir kai kam pasisakė, kad jei būsiąs tikrai gaidys, tai jo vardu atidarysianti užeigą. Gaidelis užaugo, užaugino labai aristokratišką skiauturę. Ir dabar baltas gaidys yra ponios Onos Dovgin užeigos simbolis.

Tiesa, ponia Dovgin penktadieniais kepa bulvinių sklindžių (blynų), o šeštadieniais ir sekmadieniais vaišina geru maistu. Taigi ne tik išsigeri, bet ir gerai užkandi.

Girdėjęs

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Latvijos nepriklausomybės paskelbimo minėjimas

Mūsų brolių tautos latvių nepriklausomybės 33 metų sukaktuvių minėjimas bus švenčiamas Chicagoje lapkričio 18 d. Austin Town Hall patalpose.

Minėjimą ruošia Chicagos latvių draugija, kuri savo būstinę turi 5000 W. Ohio St. Minėjimo pradžia 4 v. v.

Mūsų geriausi linkėjimai likimo broliams ir kaimynams!

Kaip bosas gali būti malonus darbininkams

L. M. Spencer, Science Research Associates, Inc., prezidentas, kalbėdamas Chicagoje, parodė, kokiu būdu bosas gali padaryti savo darbininkus, tarnautojus laimingesnius, entuziastiškesnius.

Jis pažymėjo, jog darbininkai nemėgstą bosiškumo; norį jaustis darbe laisvi; norį gauti užtarnautą algos pakėlimą, išreikšti savo nuomonę; nemėgstą, kad už mažas klaidas esą išbarami, kankinami; nori, kad su jais tarnautojai elgtųsi draugiškai ir norį būti informuojami apie kompanijos dalykus.

Kubelik palieka dirigentas

Chicagos simfoninio orkestro dirigentas Kubelik ir trečiam sezonui išrinktas dirigentu. Ligšiolinė jo sutartis baigiasi gruodžio 1 d. Bijodami, kad Kubelik, kuris yra laikomas vienu žymiausiu pasaulio dirigentu, nepadarytų sutarties su Europos orkestrais, orkestrinės draugijos patikėtiniai pasiskubino jau dabar pasirašyti su juo pratęsimo sutartį.

Kubelik pareiškė, kad jis savo programose duosiąs daugiau vietos Amerikos, taip pat ir moderniniams visų tautų kompozitoriams.

Po traukinio katastrofos

Trečiadienį čikagiečiai giminės ir artimieji su džiaugsmo ašaromis sutiko Northwestern geležinkelio stoty tuos 40 keleivių čikagiečių, kurie išvengė mirties, kai du Union Pacific traukiniai susidūrė netoli Evenston, Wyo., kur žuvo bent 20 žmonių ir 49 buvo sužeisti; 5 žuvę yra iš Chicagos.

Iš dulkėtosios Chicagos statistikos

Illinojaus technologijos instituto labaratorija apskaičiavo, kad spalio mėnesį Chicagoje nusėdo dulkių kiekvienoje ketvirtainėje mylioje 5.68 tonos daugiau negu per tą patį mėnesį prieš metus.

Per spalio mėnesį nugulė ketvirtainėj mylioj vidutiniškai 49.51 tonos dulkių, o pernai tuo pat laiku 43.83 tonos.

Didis viesulas

Antradienį kai kuriose pietinio Illinojaus vietose siautėjo stiprus viesulas (tornado), kuris sukėlė didelius potvynius ir šiaip pastatams pridarė nuostolių.

Gary, Ind., viesulas nunešė visą radijo ir televizijos krautuvės pastatą, 4156 Van Buren, palikdamas tik vidaus įrengimus.

Chicagoje viesulas mažiau tebuvo jaučiamas.

Suspendavo Dr. Ivy

Chicago Medical Society suspendavo trims mėnesiams Dr. Ivy, kaltindama jį neetišku profesiniu elgesiu. Mat, šių metų kovo mėnesį Dr. Ivy, kuris yra Illinojaus universiteto profesinių mokyklų viceprezidentas, viešame gydytojų susirinkime teigiamai atsiliepė apie naują vaistą vėžio ligai gydyti — krebiozeną, kurį išrado Jugoslavijos pabėgėlis Dr. Durovič.

Medikų draugija neetiškumą įžiūri tame, kad Dr. Ivy rekomendavęs bandyti slaptą vaistą, kurio sudėtis nesanti žinoma. Dr. Ivy sako, kad to krebiozeno nesama slapto vaisto, ir jam disciplinarinis suspendavimas neteisingai taikomas. Jis ir toliau neatsisakysiąs nuo krebiozeno tyrinėjimo.

Illinojaus universiteto patikėtinių tarybos pirmininkas Levingston pareiškė, jog dėl šio incidento tenka laukti prezidento Stoddard pasisakymo. Bet jam pačiam esą aišku, jog Dr. Ivy visada turėjęs pasitikėjimą patikėtinių tarybos akyse.

Naujai užrašytoji tautosaka

J. Būga naujai užrašė į savo fonografą lietuviškų dainų ir pasakų iš šių moterų Bostone:

1. **Lakutienė Grasilija,** Stankūnų km., Pandėlio vals., gyv. 377 W. Second St., So. Boston.
2. **Juodienė Kazimiera,** Joniškis, Šiauliai, gyv. 260 Bolton St., So. Boston.
3. **Leseckienė Bronė,** Barzdų km., Griškabūdžio vals., gyv. 177 First St., So. Boston.
4. **Geležinienė Kotryna,** Šlinekiemio k., Punskas, gyv. 423 Fourth St., So. Boston.
5. **Kirmelevičienė Sofija,** Gudakiemio k., Merkinė, gyv. 243 Webster Ave., Chalsey, Mass. (Šioji padainavo ypač retų ir įdomių dainų).

Iš visų minėtų dainininkių - pasakotojų Būga užrašė viso 200 dalykų.

Apie 12 - 14 d. lapkričio J. Būga iš Bostono persiekliа rinkti tautosakos į Brocktoną, Mass., bei jo apylinkes. Šios žinios gautos per "Special Delivery" oro keliu.

St. Tam.

NEMUNE NAUJAUSI LEIDINIAI:

PELĖDA 5 Nr., gausiai iliustruota,	$0.40
Barono ŽVAIGŽDĖS IR VĖJAI	$2.00
B. Sruoga KAZIMIERAS SAPIEGA	$2.50
Dr. A. Garmus NEMUNO PAKRANTĖMIS	$1.25
Kun. Vembrė (vert.) MARIJA KALBA PASAULIUI	$2.00
Dr. Maceina JOBO DRAMA	$2.00
Dr. Gaidamavičius IŠBLOKŠTASIS ŽMOGUS	$2.00
Kraučūnas IŠ DŪMINĖS LŪŠNELĖS	$1.00
Jazminas MOTERIS, NUO KURIOS PABĖGAU	$1.00
H. Radauskas STRĖLĖ DANGUJE	$2.00
Orintaitė ŠULINYS SODYBOJE	$1.50

Parduodame ir išrašome vokiečių kalbos knygas.
Didelis pasirinkimas seniau ir dabar išleistų lietuviškų knygu.

Užsakymus adresuokite: **LIETUVIŲ KNYGYNAS NEMUNAS**
3143 SO. HALSTED ST. Telef.: VIctory 2-3314 **CHICAGO 8, ILL.**

Jau išėjo iš spaudos PLB Vokietijos Krašto Valdybos Leidyklos išleista knyga—geriausia KALĖDINĖ DOVANA—

TĖVŲ PASAKOS

Iš lietuvių pasakų lobyno parinko ir skaityti paruošė A. GIEDRIUS. Iliustravo dail. J. KAMINSKAS. Knyga kietais viršeliais, 150 pusl., didelio formato, su plačiu autoriaus įvadu apie lietuviškas pasakas. Kaina $1.90

Be to, leidykloje dar galima gauti:

1. Lietuvių Kalbos Vadovas, Prof. P. Skardžius	$4.50
2. Princas ir Elgeta, Mark Twain, apysaka	$1.20
3. Normuotos Šypsenos, Brazvilius, feljetonai	0.25
4. Žemės Pakopos, J. Baltrušaitis, eilėraščiai	0.75
5. Rūtelė, Gerutis, skaitymai 3 sk., gamta	$2.00
6. Tėvelių Pasakos, A. Giedrius	0.25
7. Vilkas Meškeriotojas, Pr. Imsrys, eil. pasaka	0.25
8. Tolumos, F. Kirša, eilėraščiai	0.75
9. Daili Saulutė, Kolba, spalvoti piešiniai vaikams	0.50
10. Po Ruščiuoju Dangum, L. Šeštokienė, novelės	0.25
11. Vyturėliai Laukuos, Šimaitis, eil., įrišta, iliustruota	0.65
12. Lietuvių k. gramatika, geografijos, istorijos, gamtos m., skaičiavimo vadovėliai po	0.50

Platintojams nuolaida. Kreiptis: Litauisches Zentralkomitee, Verlag (20a) Hannover, Hegelstr. 7 Germany ir pas vietos platintojus.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS LEIDYKLA.

Standard Dabar Moka Didesnį Dividendą

TURTAS	$31,000,000.00
ATSARGOS FONDAS	$2,900,000.00

Federal Savings & Loan Insurance Corporation bei Federal Home Loan Bank System narys

STANDARD FEDERAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 Archer Avenue, kampas Sacramento Avenue

TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH, prezidentas

Įstaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 4 po pietų
Ketvirtadieniais nuo 9-tos ryto iki 8 vakaro
Trečiadieniais visai neatidaroma

NOW AT TOWN OF LAKE'S

YOU GET 78 weeks to pay on 17-inch RCA VICTOR MILLION PROOF TELEVISION

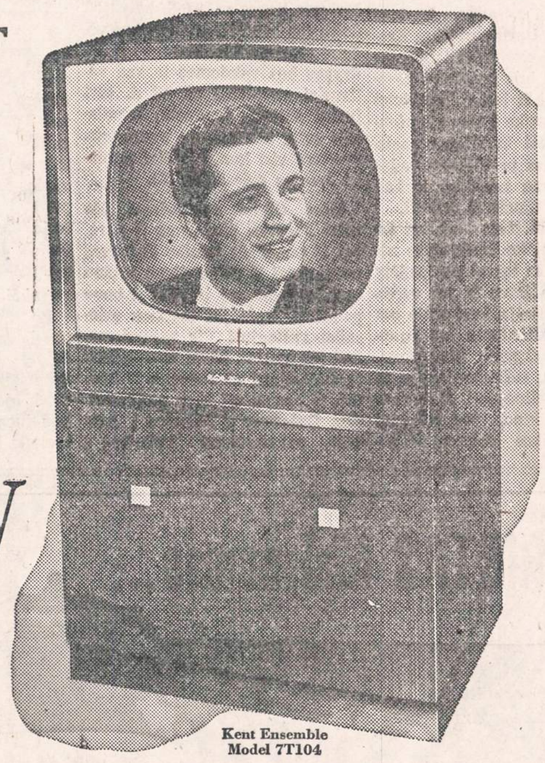

Kent Ensemble
Model 7T104

The Kent Ensemble-console television luxury at a table-model price.

Amazing value for a limited time only. WAS $359.95. Now only

$289.95

17-inch RCA VICTOR Highland

- *Million proof television* in a superb console cabinet.
- *"Golden Throat" tone system* and a phono-jack.
- *Built-in antenna* plus dozens of other special features. "Power-Plus" Chassis for peak reception in weak signal areas at additional cost of only $30. See us for details.

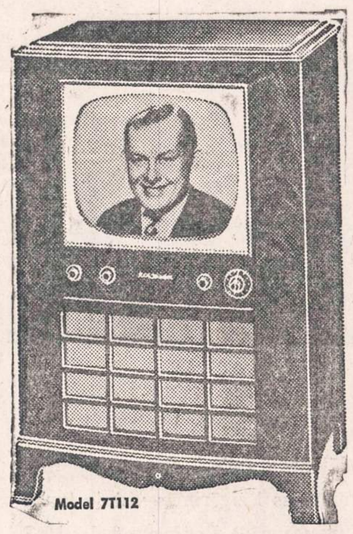

Model 7T112

TOWN OF LAKE UTILITIES

Walter Klash

1800 WEST 47th STREET
(CORNER WOOD STREET)

ALL PHONES: LAFAYETTE 3-7771

Elmhurst 3531; rez. Villa Park 1681
A. G. BILISKIS, D. D. S., M. D.
Gydytojas ir Burnos Chirurgas
102 W. PARK, ELMHURST, ILL.
Ofiso val.: Pirmad. ir ketv. nuo 7 iki 9 p. m.; antrad. ir penkt. nuo 7 iki 9 p. m. susitarus; šeštadieniais nuo 10 a. m. iki 2 p. m. susitarus.

Telefonai: ofiso GGRovehill 6-5399
rezid. CLiffside 4-7082
DR. A. MACIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2423 WEST 63rd STREET
(kampas 63rd ir Artesian)
Ofiso val.: 2-4 ir 6-8 v. p.p. kasdien.
Trečiadieniais ir šeštad. nuo 2 — 4.

DR. A. P. STULGA
DANTISTAS
2723 West 71st Street
Priėmimo laikas pagal susitarimą.
Telefonas GRovehill 6-6785

DR. CHARLES SEGAL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ras aukštas)
Ofiso Telefonas: YArds 7-0554
Jei neatsiliepia šaukite:
Res. Tel.: MIdway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 v. vak.
Sekmadienį nuo 10 val. iki 12.

Dr. Kazimieras
MICHEL
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, pritaiko akinius, ištaiso kreivas akis be operacijos, turi modernius instrumentus akių bandymui.
Kreipkitės į Dr Michel dėl akių trūkumų; 35 metų praktika palengvina akių tyrimą, kuris atliekamas su didžiausiu rūpestingumu.
Jei jūsų akys ašaroja ar niežti, negalite siūlo įverti į adatą, akys bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skaityti, užeikit pasitarti pas Dr. Michel—nieko nekainuos.
Antras aukštas
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonas YArds 7-6616.
Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro
Geras patarnavimas.
Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8
Trečiadieniais tik susitarus.
Šeštadieniais nuo 10 iki 3 val. popiet.

Dr. R. P. Lutkus
LIETUVIS REGISTRUOTAS OPTOMETRISTAS
Akių Egzaminavimas
Akinių Pritaikymas
ir Lensų Pataisymas
7054 SO. WESTERN AVENUE
Telefonas WAlbrook 5-4353
Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdieną
Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

CERMAK ROAD
Dantų Laboratorija
DIRBTINUS DANTIS PROTEZUS PATAISO 1—4
VALANDŲ LAIKOTARPYJE
Individualių dirbtinų dantų, plastinių grupių ir dantų specialistas. Pritaiko ir pataiso senus dirbtinus dantis, protezus. Priima kasdien nuo 9 ryto iki 6 vakaro. Pirm. ir treč. iki 8 vakaro, šeštadenį nuo 9 iki 1 valandos.
OLympic 2-3740
4807 Cermak Rd. Cicero, Ill.

Baikite savo kančias

arthritis, reumatizmo skausmus, raumenų įtampą, kosėjimą su šiomis slaptomis formulėmis, kurios ėjo iš kartos į kartą. Sudėtis grynų žolių, daugelis jų yra retos ir brangios.
Z-G ŽOLIŲ ARBATA No. 17—($1.00)—GARSIOJI Skilvio Arbata teikia greitus rezultatus skilvio ligose. Puikiai liuosuoja vidurius, juos sunormuoja.
STANIS Analgesic SALVE—($1.00) — duoda STEBĖTINUS rezultatus.
STANIS IMPROVED FOOT SOAP, ½ sv. gabalas—60c. A 3-in-one Foot Health Treatment padėti jautrioms, deginančioms, pavargusioms, sutinusioms ar skaudančioms kojoms. Suminkština ir sunaikina nuospaudas ir padų sukietėjimus.
Z. G. Stanis Company
2822 ARCHER AVENUE
Chicago 8, Illinois Dept. N.

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš Stoties W. G. E. S.
5000 watts—1390 kil.
Kasdien: Pirmadienį iki Penktadienio nuo 8:45 iki 9:30 ryto. Šeštadieniais nuo 8:30 iki 9:30 ryto.
Ir kas Pirmadienį nuo 7:00 iki 8:00 valandos vakaro
LIETUVIŠKOS VAKARUŠKOS
Tel. HEmlock 4-2413
7121 SO. ROCKWELL ST.
Chicago 29, Illinois

DR. M. ANYSAS

JAGAILOS VEDYBOS SU JADVYGA

Sąryšy su mano polemika su p. Dr. Navakiene apie Jagailos ir Jadvygos vedybų reikalus, kur buvo kalbama apie dvipatystę, adulteriją, Jagailos pabėgimą Lenkijon užkuriu, jaunosios poros prakeikimą ir t.t. noriu gerbiamiems skaitytojams paduoti anų laikų ir įvykių tikrą vaizdą, kuris susidaro nuodugniai išstudijavus tų laikų istorinę literatūrą ir padarius logiškas ir teisingas išvadas. Skaitytojams taip pat bus įdomu skaityti, kaip vyko anos karališkos piršlybos ir vedybos, turėjusios tiek daug lemiamos reikšmės ne tik Lenkijos ir Lietuvos kaimyno, Ordeno santykiuose, bet ir pačiai Lenkijai ir Lietuvai.

Šitas straipsnis yra paimtas iš mano parašyto veikalo: Vytautas-Aleksandras, Didysis Lietuvos kunigaikštis, 1350—1430 m. Ginčytinus klausimus dar patikrinau man pasiekimoj tų laikų istorijoj, svarbesniais atsitikimais nurodydamas šaltinius. Tame straipsny, kur yra kalbama apie Jadvykos ir Wilhelmo reikalus, pažymėjau visus svarbiausius šaltinius, neišskiriant nei Dlugoszą ir nei Aeneas Silvius, kuriais buvo remiamasi kaip liudininkais Jadvygos adulterijai įrodyti.

Jagaila siunčia piršlius į Krokuvą

Su Vytautu susitaikęs, Jagaila galutinai nusistatė daryti žygių apsivesti su lenkų karalaite Jadvyga ir pasidaryti Lenkijos karaliumi. Šitame nusistatyme jį ypatingai rėmė jo ambicinga motina Juliona, gimusi Minsko kunigaikštystėje. 1385 m. pradžioje jis pasiuntė į Krokuvą pas karalaitę Jadvygą iškilminga pasiuntinybę. Jai vadovavo Jagailos brolis Skirgaila, su juo kartu vyko jo antrasai brolis Borys Algirdaitis, Jagailos pusbrolis Algimantas ir galiausiai Vilniaus miesto vokietis Hennike, Popovo kronikoj vadinamas Ganiulew.

Skirgaila buvo Jagailos ištikimas brolis, kuriam visuomet buvo pavesti svarbūs uždaviniai. Jis šitai misijai dar ypatingai tiko, nes prieš neilgo laiko buvo priėmęs graikų katalikų tikybą. Borys Argirdaitis ilgesnį laiką buvo gyvenęs Vokietijoj ir buvo krikštytas Romos katalikų tikybos apeigomis. Minėtas Hennike jau anksčiau buvo dalyvavęs svarbesniose misijose pas vokiečius.

Kas buvo karalaitė Jadvyga

Jadvyga buvo Vengrijos ir Lenkijos karaliaus Liudoviko didžiojo jauniausia duktė, gimusi 1370 m. Jau kūdikystėje, vos penkių metų amžiaus, ji buvo sužieduota su Austrijos hercogu Wilhelmu, dviejų metų už ją vyresniu berniuku. 1378 m. sausio m. 15 dieną buvo sudaryta vedybinė sutartis. Tų laikų papročiu, Heinburgo rūmuose abu vaiku buvo paguldytu kartu į lovą įvykdymui taip vadinamos "copulacija pro forma". Šitos vaikų vedybos, arba tiksliau sakant, iš germanų teisės paimtos sužieduotinės, įgijo moterystės sakramento galios, tik tuomet, kai vaikams paaugus, jų tėvų noru, tam **tikromis ceremonijomis buvo įvykdyta faktina kopulacija.** Ligi tol jos liko tik sutartis. Ir praktiškai žiūrint, tur būt, nebuvo galima, kad 8 metų mergaitė pasidarytų Wilhelmo žmona pilna to žodžio prasme, kuris taip pat tebebuvo vaikas. Viršui minėta "pro forma copulacia" šito ir nesiekė.

Atsimetus vienai pusei nuo šitos sutarties ir neįvykdžius faktinosios kopulacijos, antrai pusei liko tik piniginė pretenzija. Viduramžy, aukštosios aristokratijos tarpe, vedybos buvo tikras "Kuhhandel" šių laikų prasme. Nevienа tokių vaikų vedyba liko anuliuota, kai tėvai savo vaikams surado geresnę partiją.

Tokia pat padėtis buvo ir su Jadvyga. Jai vos paūgėjus, ir vainikuotai lenkų karaliene, jai susidarė visai kitokios perspektyvos. Pradėjo pirštis turtingesni valdovai, jų tarpe didysis Lietuvos kunigaikštis Jagaila. Todėl jos motina (jos tėvas jau buvo miręs), pradėjo galvoti kaip pasiliuosuoti nuo šitos sutarties ir kuriam vertingesniam valdovui atiduoti jos dukters ranką.

Piršliai pas Jadvygą

Sasuio m. 18 d. lietuvių pasiuntinybė buvo priimta karalaitės Jadvygos, kuri tuomet buvo 14 metų amžiaus. Skirgaila, Jagailos vardu, karalaitei Jadvygai darė tokį pasiūlymą:

"Didysis Lietuvos kunigaikštis Jagaila formaliai prašo karalienės Jadvygos rankos. Jis pasižada kartu su visais dar nekrikštytais jo broliais ir giminėmis, visa bajorija, su kilmingais ir paprastais Lietuvos gyventojais priimti Romos katalikų tikybą. Savo visus turtus jis panaudosiąs abiejų valstybių gerovei. Hercogui Wilhelmui jis sumokėsiąs 200,000 auksinų atgailos pinigų, atsimetant nuo susižiedavimo sutarties su juo. Jagaila savo lėšomis ir pastangomis pasižadąs atitaisyti visas skriaudas, padarytas Lenkijai iš jos kaimynų pusės. Jis norįs paleisti visus lenkų belaisvius, kurie yra patekę į lietuvių rankas. Galiausiai jis pasižadąs visiems amžiams sujungti visas lietuviškas ir rusiškas žemes su lenkų karūna." (**1**).

Į šitą tikrai karališką pasiūlymą Jadvyga atsakė kartu su čia dalyvaujančiais lenkų magnatais, jog ji nesanti laisva dėl savo rankos, kuri esanti pažadėta kitam. Lietuvių pasiuntiniai tegu vykstą pas jos motiną Elžbietą į Ofeną (Budapeštą), kurios sprendimui ji pasiduosianti.

Piršliai Vengrijoj

Skirgaila liko Krokuvoj. Į Vengriją jis pasiuntė Borysą Algirdaitį ir vokietį Hennike, kurie jau iš anksčiau buvo susipažinę su vidurinės Europos dvarišku gyvenimu. Jis pats likęs Krokuvoj, kiek galėdamas veikė savo brolio naudai. O Vengrijoj, po jos vyro mirties, karalienė Elžbieta turėjo visą valdžią savo rankose.

Ten nuvykęs, Borys Algirdaitis jai pareiškęs:

"Jau daug imperatorių, karalių ir galingų kunigaikščių yra pareiškę norą susigiminiauti su Didžiuoju Lietuvos kunigaikščiu ir su juo sudaryti amžiną draugystę. Bet Visagalis Dievas yra palikęs šitą tikslą pasiekti Tavo Mylistos didenybei. Išpildyk todėl, skaisčiausioji valdove, dangaus norą, ir priimk ir priimk didįjį kunigaikštį Jagailą Tavo sūnumi, duok jam už žmoną Tavo dukterį, mylimąją Jadvygą, Lenkijos karalienę. Mes esame tvirtai įsitikinę, kad iš šito susijungimo išeis garbė visagalinčiam, džiaugsmas sieloms, garbė žmonėms ir abiejų karalystėms klestėjimas."

Iškalbingasis kunigaikštis toliau išdėstė visus pažadus, kuriuos Skirgaila jau buvo pareiškęs Krokuvoj ir paaiškino visas teigiamas puses, kurios bus įvykdytos karališkam namui ir lenkų karalystei (**2**). Kartu atvykę į Vengriją lenkų pasiuntiniai karalienei paaiškinę, kad šitas pasiūlymas radęs pilną pritarimą Lenkijoj ir kad nesą jokių abejonių jį priimti.

Karalienė Elžbieta Jagailos pasiuntiniams nieko konkretaus nepažadėjusi, nes tokioj pat padėty kaip Jadvyga buvo ir jos vyresnioji duktė Marija, kuri tokiu pat būdu buvo sužieduota su Brandenburgo markgrafu Siegesmundo, nuo kurių sužieduotinių ji ją irgi norėjo paliuosuoti. Ji pasiuntiniams paaiškino, jog tai esąs grynai lenkiškas dalykas ir pasiuntiniai turį grįžti Krokuvon ir ten tartis. Lemiantis žodis galįs būti tariamas tik ten. Kartu ji pasiuntė du vengrišku atstovu tartis su Jagaila asmeniškai. Kadangi vengrai vyko per Krokuvą, reikia manyti, kad pasiuntiniai lenkų didikams pranešė, kad karalienė iš esmės sutinkanti su Jagailos piršimosi Jadvygai.

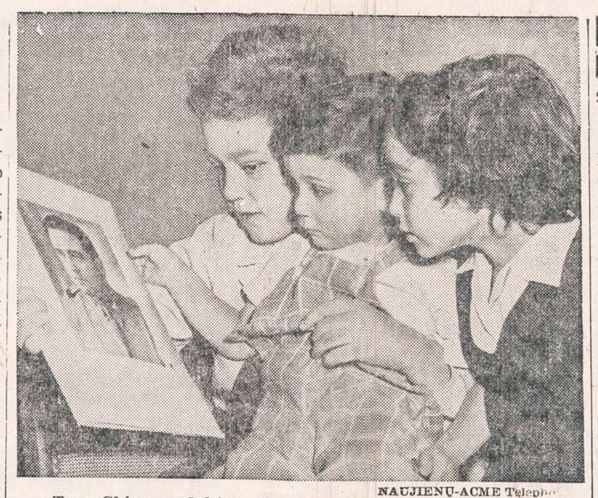

NAUJIENŲ-ACME Telephoto

Trys Chicagos daktaro Anthony Ippolito vaikai. Dr. Ipolito ir jo žmona žuvo traukinių susidūrime netoli nuo Evanston, Wyoming.

Austrai priešinasi Jagailos planui

Mes negilinsimės į politines intrigas, kurias karalienė Elžbieta pynė, ištekėdinti už kito valdovo jos dukterį Mariją, kurios galiausiai privedė prie jos pirmojo sužadėtinio Siegismundo nužudymo. Pirmutinis, kuris priešinosi Jagailos planui buvo Jadvygos sužadėtinio tėvas, Austrijos hercogas. Apie pasiuntinių lankymosi sužinojęs, jis tuojau asmeniškai atvyko į Ofeną ir iš karalienės Elžbietos reikalavo, kad būtų vykdomos sutartys dėl jo sūnaus ir Jadvygos sužadėtuvių ir kad greičiausiai įvyktų abiejų jaunuolių kopulacija. Hercogas Lepoldas rado pritarimo ir pas Opelno ir Kujavijos hercogą Vladislavą, kuris kaip tik tuo metu buvo Ofene. Negalėdama atsispirti, karalienė Elžbieta liepos m. 27 d. kartu su dukterim Marija pareiškė, kad vedybų sutartys dėl Wilhelmo ir Jadvygos bus vykdomos ir kad vėliausiai rugpiūčio m. 15 d. turi įvykti abiejų jaunuolių kopulacija sulig sakramento nuostatais. Susitarę visi kunigaikščiai prisiekė šventas priesaikas (**3**).

Šitas Ofeno susitarimas ėjo prieš Jagailos pasiūlymą ir norą, bet iš esmės jis atatiko Jadvygos norui, kuri iš vaiko dienų pažino savo sužieduotinį ir kurį ji buvo pamilusi. Apie jos motinos priesaiką sužinojusi ir manydama, kad jos motina tikrai nusistačiusi ją ištekėdinti už hercogo Wilhelmo, ji pasiuntusi savo patikėtinį, tūlą Gniewosz z Dalevice į Austriją pakviesdama Wilhelmą į Krokuvą. Nežinodamas, kas vyksta užkulisiuose Krokuvoj, Wilhelmas greitai su palydovų pulku ir dovanomis atvyko į Krokuvą, kur jo pasirodymas daugeliui magnatams buvo netikėtas ir nepageidautas.

Nors Jagailos pasiuntiniai nieko pozitivaus iš Ofeno neatvežė, bet Krokuvoj lietuviškiems piršliams buvo padaryta gana daug vilčių. Į Jagailos pasiūlymą labai teigiamai žiūrėjo mažlenkiškoji partija, kuri vėliau ir pravedė savo nusistatymą. Karalienė Elžbieta juk ir buvo sakiusi, kad pats sprendimas turi būti daromas Krokuvoj. Bet kaip šitą įvykdyti pas 14 metų karalienę, kuri buvo pamilusi Wilhelmą ir kiekvieną kartą sudrebėjo, kai jai buvo priminta tekėti už pagonies Jagailos. Pagoniškas lietuvis, šimtmetinės kovos ir valstybinės bei bažnytinės propagandos dėka, tada skaitėsi laukiniu ir barbaru. Čia reikėjo Jadvygą perkalbėti. Tą darbą pasiėmė aukštieji dvasininkai. Ypatingai Gniezno archivyskupas suprato karalaitės širdį ir valią pasukti į pageidaujamą pusę. Buvo aiškinamas didysis nuopelnas bažnyčiai ir visai krikščionybei, jau nekalbant apie lietuvių tautai suteikiamą laimę. Pamažu Jadvyga apsiprato su šita mintimi ir davė savo sutikimą. Greitai Krokuvon buvo sušaukti lenkų magnatai pasitarti. Visus sužavėjo Jagailos pasiūlymas apsikrikštydinti ir sujungti abiejas valstybes po vienos karūnos. Ir kiti pasiūlymo punktai žavino lenkus. Buvo nutarta Jagailos pasiūlymą priimti (**4**). Ir Jadvyga davė savo sutikimą.

Lenkai pas Jagailą Krėvės pily.

Po šito pasisekimo lietuviški piršliai grįžo pas Jagailą. Juos lydėjo lenkų pasiuntiniai, buvę su lietuviais Ofene. Rugpiūčio mėn. pradžioj jie pasiekė Krėvės pilį, kur juos Jagaila sulaukė su jo broliais Kaributu ir Lengveniu ir jo pusbroliu Vytautu. Abiejos delegacijos svarstė ir formulavo Jagailos pasižadėjimą, kuris buvo pasirašytas rugpiūčio m. 14 d., reiškia dieną prieš tai, kai galutinai turėjo įvykti Wilhelmo ir Jadvygos kopulacija, reiškia, kai vedybinė sutartis turėjo būti sankcionuota (**5**).

Šitame 1385 m. rugpiūčio mėn. 14 d. pasirašytame dokumente Jagaila pasižadėjo: visą Lietuvą ir lietuviškas žemes prijungti prie lenkų karūnos, visą Lietuvą apkrikštydinti, atgauti savo lėšomis ir pastangomis žemes, kurias Lenkijos kaimynai nuo jos buvo atplėšę, grąžinti visus belaisvius, esančius lietuvių rankose ir galiausiai sumokėti Jadvygos sužieduotiniui hercogui Wilhelmui 200,000 auksinų atgailos pinigų už sutarties neįvykdymą.

(Bus daugiau)

Anglų kalbos vadovo

frazeologinio žodyno pirmas sąsiuvinys jau išėjo iš spaudos. Antras sąs. (Anglų kalbos pagrindų 1-mas sąs.) išeis lapkričio mėn. vidury. Atsk. sąsiuvinio kaina 60 c. Prisiuntus 60 c. (už 2 sąs. $1.20) pašto ženklais (po 1, 2, 3 ar 5 centus) leidinio pirmieji sąsiuviniai siunčiami susipažinti. Užsakant ir siunčiant pinigus iš anksto (čekiu ar money orderiu), 5 sąs. kainoja $2.75, 10 sąs.—$5.00, 15—$6.75 ir 20—$8.00. Užsakymus galima siųsti ir šiuo adresu:

THE GUIDE TO ENGLISH for Lith., 1606 So. Halsted Street, CHICAGO 8, ILL.

UŽTIKRINTAS Malonumas...

Kodėl Seagram's 7 Crown yra mėgiamiausias išsigėrimas viduje lauke veikusių vyrų? Lengva atsakyti! 7 Crown degtinėje jūs rasite puikų švelnumą . . . neturintį sau lygaus priimnumą . . . kas padaro kiekvieną siurbterėjimą tikru malonumu. Puikus būdas užbaigti puikiai išgyventą dieną.

Sakyk Seagram's ir buk UŽTIKRINTAS

Seagram's 7 Crown. Blended Whiskey. 86.8 Proof. 65% Grain Neutral Spirits. Seagram-Distillers Corp., N. Y.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Parduodamas namas. Pirmame aukšte yra krautuvė ir 3 kambarių butas užpakalyje. 2 aukšte 6 kambariai, 3 aukšte 6 kambariai bus laisvi sekantį mėnesį. 6005 So. Ashland Ave. HEmlock 4-8488.

SAVININKAS. Gerų pajamų biznio nuosavybė. Su groserio ir mėsos krautuve. Yra kambariai gyvenimui. 2607 W. 47 St.

6 DIDELI kambariai, kampas, octagon bungalow. 2 karų garažas, tile prausykla, seklyčia ir valgomasis išklota kaurais. Automatiškas gaso vandens šildymas. Venetian blinds, Roscoe combination storms. Hot Point pečius. Bendix skalbiama mašina. Tuoj galima užimti. Savininkas. Pašaukite REpublic 7-4321.

RENTING IN GENERAL
(Nuomos)

Išnuomojamas vienas gražus ir švarus kambarys. 852 W. 34th St.

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

TAVERNA ir restoranas. Parduos su nuostoliu. Juke box ir bowling mašina apmoka nuomą. Parduos vedusiai porai. Kreipkitės tarp 11 ir 1 val. dienomis. 1250 SEDGWICK.

GROSERNĖS krautuvė su 2 flatų namu. Gerai išvystytas biznis Marquette Parke. Pašaukite REpublic 7-3259.

SKUBIAI parduodama taverna, su trimis kambariais Bridgeporto apylinkėje. Pigia kaina. Šaukit DAnube 6-9808 arba DAnube 6-4339.

PERSONAL
Asmenų Ieško

REIKALINGA moteris arba mergina. Turiu biznį ir namą. Rašykite su paveikslu apie save. George, 11059 Dodge St., VAN DYKE, MICH.

AUTOMOBILES - TRUCKS
Autai ir Sunkvežimiai

A & C
MOTOR SALES
816-20 W. 35th Street
Visuomet geras pasirinkima
VARTOTŲ KARŲ
1936 iki 1951 metų
$25.00 ir aukščiau
MES PERKAME GERUS VARTOTUS KARUS
Bridgeporto draugiškiausi dyleriai.

HELP WANTED—MALE
Darbininkų Reikia

PATRAUKLIOS PROGOS
pas
WESTERN ELECTRIC
Gera Vieta Dirbti
NAUJAS AUKŠTAS ATLYGINIMAS
dėl
Wiremen
Inspectors
Assemblers
Bench Hands
Wire Winders
Relay Adjusters
Drill Press Opers.
Material Handlers
Punch Press Opers.
Sorters and Selectors.
10% bonus už naktų darbą. Už pažangą darbe ir pasižymėjimus. Proga progresuoti.
WESTERN ELECTRIC
EMPLOYMENT OFFICE
23rd-Pl. & Cicero
Atidaryta darbo dienomis įskaitant ir šeštadienį.

FORK TRUCK SERVICEMAN WANTED
Steady work
Good working conditions
Apply
MODERN HANDLING AND EQUIPMENT, INC.
625 No. Kedzie Ave.

OFFICE WORK
MAN FOR
CLERICAL POSITION
Shipping Department
GOOD STARTING SALARY
Steady work
5 day week
Many Employee Benefits.
Apply:
STEEL SALES CORPORATION
3348 SO. PULASKI ROAD
SEE MR. RONEY

REIKALINGAS BUČERIS
Geras mokestis.
Rašykite:
Box No. 3329
1739 So. Halsted Street
Chicago 8, Illinois
arba šaukite
CAnal 6-8500

NUDAILINTOJŲ IR CABINET DIRBĖJŲ
Mūsų specialūs rakandai
JOSEPH M. BARTELS CO.
211 West Walton St.

REIKIA vyro, siūlių prosytojo. Vyrų kautai. 1816 So. Halsted Street.

Reikia patyrusio karpytojo
Amžius 45 iki 70
Gera alga, daug viršlaikio.
Taip pat reikia "breakage" nuvalymui žmogaus.
ZASLAWSKY IRON & METAL CO., 150 West 43rd St.

Stationary Engineer
Shift Work
(Chicago License required)
Steady Work
Hospitalization and Employee Benefits.
Apply at
Interlake Iron Corp.
11236 TORRENCE AVE.
BA 1-3131

MEDŽIO DARBININKŲ
Patchers ir atnaujintojų
Patyrusių prie lako ir medžio nudailinimo darbų. Taip pat patyrusių shapers ir piuklo darbininkų. Pastovus darbas, geras atlyginimas. Viršvalandžiai.
HARMONY CO.
3633 So. Racine Ave.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

PAIEŠKOMAS pirmarankis arba antrarankis kepėjas. Prie juodos duonos. Star Bakery, 738 W. 31st St. Šaukit po 1 val. po pietų CAlumet 5-2173.

HELP WANTED—FEMALE
Reikia Darbininkių

FACTORY GIRLS
IMMEDIATE OPENINGS
LARGE EXPANSION PROGRAM
WIRERS
AND
SOLDERERS
EXCELLENT WAGES
Pleasant Associates
Good Working Conditions
Well Established Electronic Plant
"You'll Like Working Here"
Apply:
DIRECTOR OF PERSONNEL
Central Commercial Industries
1215 W. Washington Blvd.

ALERT YOUNG WOMAN
to act as
TYPIST
Diversified duties
Small congenial Loop Insurance office.
Opportunity for right party
Pleasant surroundings.
Excellent working conditions
Come in Today for Friendly Interview
309 WEST JACKSON
Room 1600
or phone personal
HARRISON 7-3262.

PATIKIMOS moters reikia. Lengvas namų ruošos darbas, prižiūrėti vaikus. Privatus kambarys, geri namai; yra kiti darbininkai. Tel. AMbassador 2-6238.

2 SALESLADIES
STEADY WORK
For two girls selling over COUNTER.
Top pay. We are not hiring for Holiday period. This is steady full time work.
KITTY KELLY SHOE STORE
112 SO. STATE ST.

FURNITURE - FIXTURE
Reikia Rakandų

MODERNIZUOKIT
Savo Virtuvę
arba bathroom su steel wall tile kambarys 4x7, 4 pėdų aukščio $59.00. Sudėsime—kreditas.
HEmlock 4-3200

MISCELLANEOUS
Įvairūs Dalykai

TELEVIZIJOS IR RADIO
TAISYMAS - PARDAVIMAS
Tel.: DAnube 6-6887.
DAINA TELEVISION CO.
3120 So. Halsted St.

JOHN G. MEŽLAIŠKIS
Generalinis Kontraktorius ir Namų Statytojas
Statome štorus ir privatiškus namus pagal užsakymą. Apskaičiavimas veltui. Reikale kreipkitės ir gausite teisingą patarnavimą už prieinamą kainą.
6649 SO. MOZART STREET
Tel GRovehill 6-6588

JONAS CONRAD TUCK
POINTING BIZNYJE
Atnaujiname nusidėvėjusį namą, pripildome lietaus išplautus plytų tarpus. Taip pat pataisome kaminus ir apie langus. Per daug metų gerai patyręs darbe lietuvis. Reikalui priėjus kreipkitės: J. CONRAD, 5242 So. Artesian Ave. GRovehill 6-4177.

Mes taisome visokias
SIUVAMAS MAŠINAS
Visas darbas garantuotas. Mes taip pat išnuomojame mašinas. Duokite mums perdirbti koja minamas mašinas į elektrines. Nemokamas apskaičiavimas. Turime puikų pasirinkimą vartotų SINGER mašinų.
SINGER SEWING MACHINE COMPANY
4222½ Archer Avenue
Tel.: CLiffside 4-6847

A & B CHIMNEY SERVICE
24 valandų tarnyba
KAMINAI
Valomi — Taisomi — Atstatomi
All Phones: LAkeview 5-2048

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir nedėliom. uždaryta
Subatomis nuo 1—3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REpublic 7-7868

Dr. Z. Danilevičius
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Atidarė ofisą
10748 So. Michigan Ave.
Tel. WAterfall 8-3060
Priima nuo 1-4 ir nuo 7-9 v. v., išskiriant šeštadienį ir sekmad
Šeštad. pagal susitarimą.
Rezid.: 10838 S. Wabash Ave.
Tel. COmmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos BEverly 8-8244
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso valandos:
nuo 2—4 ir nuo 6—8:30 v. vak.
Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal susitarimą

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Avenue
VALANDOS: nuo 2—4 ir 6—8
Tel. PUllman 5-8277

DR. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos: nuo 2—4 ir 6—8; ser., sub. ir ned. tik sutarus.
Ofiso Telefonas YArds 7-4787
Namų Tel. PRospect 6-1930
Jei neatsilieps viršutiniai telefonai, šaukite MIdway 3-0001

DR. C. Z. VEZELIS
DANTISTAS
4645 SO. ASHLAND AVE.
arti 47th Street
Telefonas YArds 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 vakaro
Seredoj pagal susitarimą

DR. BRUNO J. ZUBRICKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 West 63rd Street
(netoli Sacramento Ave.)
Valandos: 2—4 po pietų ir 7—9 vak., trečiad. ir sekmad. pagal susitarimą
Telefonas HEmlock 4-7899
Namų Tel. HIlltop 5-2557

KITI LIETUVIAI DAKTARAI

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Avenue
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEmlock 4-5849
Rezidencija HEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad. antrad., ketvirtad. ir penktad.. 1:30—4: 7—9 vakaro
Trečia. ir šeštad. tiktai susitarus

YArds 7-3526, Res. RI 7-0057
DR. G. J. BYLAITIS
Vidaus ir nervų ligų gydytojas
DR. J. G. VALAITIS
Gydytojas ir Chirurgas
4038 SO. ARCHER AVE.
prie California Ave.
VAL.: kasd. 6—9 pm, šešt. 1—6 pm. išskyrus sekmad. ir treč.

Ofiso tel.: YArds 7-1166
Rezid. tel. DAnube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35-tos gatvės
Valandos: 1—4 p. p. ir 6:30—8:30 val. kasdien, trečiad. uždaryta
Šeštad. nuo 1 iki 4 val. po pietų.
Rez.: 3247 S. EMERALD AVE

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30—9 vak. Šeštad. nuo 2-4
Trečiad. ir sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PRospect 6-3838
Rezid. Tel.: REpublic 7-9199

Emerg. Tel. KEdzie 3-2868
Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAfayette 3-3210
Val.: pirm., antr., ketv. 12-2:30
6—9 vak., penkt. ir šetš. 12—2:30
6234 ARCHER ROAD
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580
Val.: pirm., antr. ir ketv. 3—5 v. vak., treč., penkt. ir šeštadienį 3—8 val. vakaro

Ofiso ir buto telef.: OL 2-1381
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1336 SO. 49th COURT, CICERO
Valandos: 10-12 pirmadienį iki ketvirtad.; 6:30-9 antradienį ir ketvirtad.; 12-2 ir 4-6 šeštad.
Penktad. ir kitu laiku susitarus.
Butas: 1635 S. 48th Ct., Cicero.

DR. EDWARD B. MURAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
OFISAS:
2750 WEST 71st STREET
(prie California Ave.)
Valandos pagal susitarimą.
Ofiso telef.: GRovehill 6-1321
Jei neatsiliepia: VI 6-3900.

DR. CONSTANCE O'BRITIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2408 WEST 63rd STREET
Tel. HEmlock 4-5524
Hours by appointment only

Dr. V. P. Tumasonis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso telef.: HEmlock 4-2123
6255 SO. WESTERN AVE.
Rezid. telef.: PRospect 6-8484
Val.: 2-4 ir 6-8 vak. šešt. tik 2-4
Neturi valandų trečiad. ir sekm.